

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Adéla Turková

Zájmové a volnočasové aktivity studentů vysoké školy

Olomouc 2023

Vedoucí práce: Mgr. Dana Cibáková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Zájmové a volnočasové aktivity studentů vysoké školy“ vypracovala sama pod odborným vedením Mgr. Dany Cibákové, Ph.D. Dále prohlašuji, že všechny uvedené zdroje jsou zahrnuty v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 18.4.2023

.....

Adéla Turková

Poděkování

Ráda bych poděkovala všem, kteří mi byli při psaní mé bakalářské práce oporou. Poděkování patří především mé vedoucí práce Mgr. Daně Cibákové, Ph.D. za odbornou pomoc, cenné rady a podněty při vytváření této práce.

Obsah

ÚVOD.....	6
1 Zájmové činnosti	8
1.1 Vymezení pojmu zájmové činnosti.....	8
1.2 Zájmy a potřeby	8
1.3 Formy zájmové činnosti.....	9
1.4 Příklady zájmových činností.....	11
1.4.1 Oblasti zájmových činností	11
1.5 Zařízení pro trávení volného času mládeže	12
1.5.1 Volnočasové aktivity pro mládež.....	12
2 Volný čas	14
2.1 Pojem volný čas	14
2.2 Historie volného času.....	14
2.3 Různé pohledy na volný čas	15
2.4 Funkce volného času.....	17
2.5 Faktory ovlivňující volný čas mládeže	18
3 Specifika výchovy ve volném čase a vychovatele.....	20
3.1 Výchova ve volném čase a vychovatelství	20
3.2 Aktuální stav a problémy současného vychovatelství	21
3.3 Vychovatel	22
3.3.1 Uplatnění vychovatele.....	24
3.4 Kompetence vychovatele	24
4 Praktická část.....	26
4.1 Cíl výzkumu.....	26
4.2 Charakteristika výzkumného vzorku	27
4.3 Metoda sběru dat.....	29
4.4 Analýza sběru dat.....	29

Shrnutí dat	43
ZÁVĚR.....	45
Seznam bibliografických citací	46
Seznam grafů	49
Seznam příloh.....	50

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zaměřuje na volnočasové aktivity a zájmové činnosti studentů vysoké školy, konkrétně oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*.“ Motivem mé bakalářské práce pro mě byla vlastní zkušenost, ať už ze střední pedagogické školy či nyní při studiu vysoké školy v oboru „*vychovatelství se speciální pedagogikou*“. Při svém studiu jsem se mnohokrát setkala se studenty, kteří se v oboru, který studují či studovali, v budoucnu uplatnit nechtějí. Na základě tohoto zjištění ve mně vyvstalo několik otázek. Nejsilnější z nich byla ta, proč tedy studují tento obor? Rozhodla jsem se proto udělat výzkum mezi vysokoškolskými studenty, kteří by podle mého názoru již měli mít své životní cíle, alespoň z určité části, vymezeny. Zároveň mě zajímalo i to, jak studenti tráví svůj volný čas – především otázka, zda se již nyní, při studiu, angažují ve volnočasových aktivitách či se účastní akcí s dětmi a mládeží. Liší se míra zapojení do volnočasových akcí a aktivit u studentů, kteří se oboru chtějí po ukončení studia věnovat, a míra zapojení těch, kteří se oboru věnovat nechtějí?

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zabývá zájmovými činnostmi. Vymezujeme pojem zájmových činností, co to jsou zájmy a potřeby, a dále zde popisujeme jednotlivé formy zájmové činnosti, kde uvádíme dvoje dělení. Ve čtvrté části této kapitoly se věnujeme příkladům zájmových činností, tj. jaké oblasti činností se nabízí jak pro děti a mládež, tak i dospělé. Poslední podkapitola se zaměřuje na konkrétní zařízení pro trávení volného času mládeže. Věnuje se tomu, jaké kroužky jsou pro tuto věkovou skupinu nabízeny a které jsou mezi mládeží oblíbené. Druhá kapitola teoretické části se zaměřuje na volný čas. Definujeme zde, co je to volný čas a zmiňujeme taktéž jeho historii, tj. jak se volný čas vyvíjel v historickém exkurzu. V této kapitole jsou zahrnuty i různé pohledy vybraných teoretiků na volný čas a jsou popsány funkce volného času. V poslední podkapitole se poté věnujeme faktorům, které ovlivňují trávení volného času, především mládeže. Třetí kapitola teoretické části se zaměřuje na specifika výchovy ve volném čase a na vychovatele. Zde definujeme, co je to výchova ve volném čase a vychovatelství. Jsou zde zahrnuty i aktuální problémy současného vychovatelství, a v neposlední řadě zde popisujeme vychovatele, jeho funkci, uplatnění a jeho kompetence.

Praktická část bakalářské práce je realizována prostřednictvím kvantitativního výzkumu, který se uskutečnil formou dotazníkového šetření a byl směřován na studenty vysoké

školy, oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*.“ Dotazník byl zaměřen na volný čas studentů a na to, zda se sami angažují již nyní, při studiu, do činností a aktivit nejen s dětmi.

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem tráví studenti vysoké školy, konkrétně oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“, svůj volný čas, a zda se sami angažují do volnočasových kroužků či dalších aktivit. Chceme také zjistit, zda by se v budoucnu chtěli věnovat oboru, který momentálně studují. Na začátku výzkumu byly stanoveny dvě hypotézy (více v kapitole č. 4), které budou na základě dotazníkového šetření verifikovány, nebo falzifikovány.

1 Zájmové činnosti

V této kapitole se budeme zabývat zájmovými činnostmi. Vysvětlíme si, co to jsou zájmy a potřeby. Vymezíme si pojem zájmových činností. Zmíníme zde některá zařízení pro trávení volného času v České republice. Jako poslední si zde uvedeme příklady zájmových činností, které lze navštěvovat.

1.1 Vymezení pojmu zájmové činnosti

Pávková a kol (2002, s. 96) zájmové činnosti popisuje jako: „*cílevědomé aktivity, zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností.*“ Zájmové činnosti mají značný vliv na celkový rozvoj osobnosti a na pozdější společenskou orientaci jedince.

Zájmy se v životě každého člověka neustále vyvíjejí a mění. Postupem věku jedince, obtížností práce, míry obecnosti nebo specializovanosti se obsahová stránka zájmových činností odlišuje. U dětí předškolního věku převládá zájem o samotnou činnost. Děti mladšího školního věku ještě nemají zájmy zcela rozlišeny. V tomto období je vhodné nabízet dětem dostatečné množství činností, které se od sebe odlišují. Typická je také touha objevovat (jak krátkodobé činnosti, tak i dlouhodobé), která může přetrvávat až do staršího školního věku a postupně se prohlubovat. Starší jedinci a dospívající se již zaměřují na rozvíjení trvalosti zájmů. Je dobré v nich zájmy neustále podporovat, jelikož zájmové činnosti jsou jedním z důležitých budoucích profesních předpokladů (Pávková a kol, 2002).

1.2 Zájmy a potřeby

Každé činnosti vždy předchází určitý podnět, který ji vyvolává a určuje směr. Důležitou roli zde hrají motivy a samotná motivace jedince pro danou činnost. Motivem pro člověka mohou být jeho vrozené dispozice, pudy, základní životní potřeby, osobní plány do budoucna, jeho hodnoty aj. Hájek (2011, s. 164) charakterizuje zájem, jako „*celkové zaměření osobnosti a stálou snahu zabývat se předmětem nebo činností, která jedince upoutává po stránce poznávací nebo citové.*“ Zájmy jsou pro člověka důležitou hodnotou, kterou má tendenci rozvíjet, jelikož zájmy jsou pro něj uspokojením (Hájek a kol. 2011).

Zájmy úzce souvisí se schopnostmi jedince a s jeho vlohami, které jsou významným pilířem pro plnění činností. Řadí se také mezi aktivačně-motivační vlastnosti, jelikož nás obklopují a motivují při naplňování určitého předmětu zájmu. U jedinců se prostřednictvím zájmů podporuje touha po tvořivosti, samostatnosti, větší angažovanosti do společenského,

kulturního či politického života. Vytváří také pozitivní vztah k činnostem, které mohou ovlivnit např. budoucí profesní uplatnění jedince. Nejsou-li zájmy ve volném čase dětí (a především mládeže) kvalitně ovlivňovány, mohou mít právě tyto jedinci větší sklony k nepříznivému chování. Objevovat se může zejména agresivní jednání se sklony např. k vandalismu, záškoláctví či gamblerství (Hájek a kol, 2011).

Potřeby každého člověka jsou základními fyzickými, psychologickými a sociálními potřebami, které jsou nezbytné pro přežití a dobré fungování člověka v životě. Hartl (2006, s. 194) popisuje potřeby jako: „*Nutnost organismu něco získat nebo se něčeho zbavit.*“ Naopak autor Šerák (2009, s. 48) potřeby popisuje jako: „*projev určitého nedostatku něčeho nutného či žádoucího.*“

Na potřeby se můžeme dívat mnoha pohledy. Základ lidských potřeb však uspořádal již americký psycholog Abraham Maslow, který vytvořil tzv. „Pyramidu základních lidských potřeb“. Jednotlivé potřeby jsou v pyramidě seřazeny tak, že na nejnižší pozici se nacházejí potřeby, díky kterým může člověk přežít, konkrétně se jedná o tzv. potřeby fyziologické. Navazují potřeby bezpečí, sounáležitosti a lásky, sebeúcty a uznání, seberealizace, tyto hodnoty (stojící na úplném vrcholu) nazýváme vyšší potřeby. Základní lidské potřeby jsou důležitým pilířem, na který navazují další lidské činnosti a motivy. Lidské potřeby mimo to, také ovlivňují následné lidské činnosti a motivy. To, do jaké míry budeme či nebudeme právě tyto základní lidské potřeby rozvíjet u dětí již od útlého věku, se podepíše na jejich osobnosti, ačkoliv následky nemusí být viditelné ihned (až na určité projevy rozrušení či podráždění). Nebudou-li potřeby uspokojené dlouhodobě, mohou se projevit později, a to mnohdy i ve větší míře. Dospělí jedinci své potřeby uspokojují podle svých momentálních možností. Mnohdy upřednostňují ty potřeby, které jsou v hierarchii výše, před těmi, které jsou v hierarchii níže (Kopřiva et al., 2008).

1.3 Formy zájmové činnosti

Zájmová činnost nejčastěji probíhá v organizované, pravidelné či příležitostné (neboli nepravidelné) formě. Často probíhá ve volném čase právě v jeho spontánní a neorganizované činnosti.

Slovenská autorka Kratochvílová, (2004) popisuje formy zájmové činnosti jako pravidelnou, příležitostnou neboli nepravidelnou a spontánní neorganizovanou zájmovou činnost.

Pravidelná zájmová činnost je typická pro pravidelná scházení skupin, které jsou po většinu doby trvání činnosti stabilní. Mezi stabilní zájmové činnosti se řadí kroužky, oddíly, kluby, soubory apod. Každý celek je veden odborníkem, který se této oblasti věnuje a má v ní zkušenosti.

Příležitostná neboli nepravidelná zájmová činnost je organizována v jednorázových či nepravidelných setkáváních, která se pro zájemce vždy po nějaké době opakují. Pro tuto formu je typické zaměření na aktuální téma, např. aktuální situace, výročí, svátky aj. Tento typ zájmové činnosti může probíhat formou besedy, rozhovorů a debat na aktuální téma, může ale také nabrat formu tvořivé dílny, výletů, návštěvy burzy nebo jiných veřejných akcí, např. divadla či festivalu.

Spontánní neboli neorganizovaná zájmová činnost bývá realizována v kamarádských, individuálních či vrstevnických skupinách. Pro tuto zájmovou činnost je typická spontánnost, která také bývá jejím výsledkem, ať už v individuální či skupinové aktivitě. Svým obsahem často navazuje na informace získané ve škole či v organizované zájmové činnosti, která zasahuje do volného času jedince a také jej ovlivňuje.

Podle počtu účastníků se zájmová činnost rozlišuje na formy individuální, skupinové a hromadné. Každá forma zájmové činnosti je typická pro rozvíjení a uspokojování zájmů jedince v mnoha oblastech.

Při **individuální formě** se obvykle pracuje pouze s jednotlivcem. Nejčastěji se jedná o jednotlivce talentované, handicapované či zaostávající. Individuální forma může být využita i v přípravě jedince na sportovní či jakékoli jiné vystoupení, soutěž, popřípadě i konzultaci.

Pro **skupinovou formu** je typický zájem o určitou aktivitu či činnost. Ve skupinové formě se společně setkávají zájemci o různé kroužky, sportovní oddíly, skupiny, kluby, kurzy apod. Podle Hájka (2011, s. 163) jsou skupinové formy zájmových činností jedny z nejčastějších, jelikož se zde navazují společenské vztahy a mají kladný vliv na celkové výsledky, které vedou k uspokojení.

Hromadné neboli mnohdy popisované jako **masové formy** zájmové činnosti jsou organizované pro vyšší počet lidí. Obvykle se sem řadí oslavy spojené se školou nebo výročím významné události, soutěže, setkání dětí a mládeže, tábory aj. (Kratochvílová, 2004).

1.4 Příklady zájmových činností

Zájmové činnosti se mohou dělit podle mnoha faktorů. Pro potřebu této bakalářské práce bude uvedeno dělení podle Hájka a kol. (2011, s. 166-167). Jedním z měřítek může být doba časového trvání určité činnosti. Podle tohoto klíče můžeme zájmy rozdělit na zájmy krátkodobé, dočasné nebo zájmy přechodné. Protějškem jsou poté trvalé zájmy, které jsou z časového hlediska intenzivnější. Další kategorizací podle společenských norem mohou být zájmy žádoucí a nežádoucí. Je-li společenská zájmová činnost správně směřovaná, může mít pozitivní vliv na rozvoj osobnostních vlastností jedinců, např. jejich talentu, chápání konceptu smysluplného trávení volného času či správného životního stylu. Podle úrovně činnosti se zájmy dělí na aktivní a receptivní. V první zmíněné kategorii je jedinec aktivním účastníkem a výsledkem jeho práce jsou určité kvality. Mezi aktivní zájmové činnosti se řadí sportovní hry (např. basketbal či fotbal) a umělecké zájmy (jako je zpěv, malování aj.). Druhým typem činnosti podle úrovně činnosti jsou zájmy receptivní, při kterých se jedinec sám nezúčastňuje daného sportu, ale pasivně ho přijímá, ať už formou sledování sportovních utkání, filmových či hudebních představení, zúčastňování se přednášek na oblíbené téma apod. Může zde docházet i k ovlivňování aktivních a receptivních zájmů navzájem. Stupeň koncentrace se řadí mezi jednu z posledních kategorizací zájmových činností a jsou pro něj typické zájmy jednostranné, které jsou mnohdy považovány za zájmy hluboké a zájmy mnohostranné mnohdy považované za zájmy povrchní (Hájek a kol., 2011).

1.4.1 Oblasti zájmových činností

Existuje mnoho zájmových činností, které jsou rozděleny do zájmových oblastí, některé však nejdou přesně zařadit, jelikož má každá oblast jiné přednosti ve vedení jedinců a rozvíjení jejich osobních vlastností. Hájek a kol. (2011) popisuje následující zájmové činnosti:

Rukodělné činnosti – hlavním cílem je rozvoj jemné motoriky, manuální zdatnosti a představivosti. Pro tyto činnosti jsou typické práce s materiálem (např. dřevem, látkami, kovem, přírodninami, plastem apod.), vyšívání, šití, případně i vaření a pečení.

Technické činnosti – tyto činnosti jsou úzce spojeny s činnostmi předchozími rukodělnými. Především se zde rozvíjí technické dovednosti, přesnost a představivost (např. modelářství, elektrotechnické činnosti apod.).

Přírodovědné zájmové činnosti – vzbuzují u jedinců zájem o životní prostředí, ochranu přírody a péči o ni (např. ekologie, zahradnictví, pěstitelství, rybářství, chovatelství).

Esteticko-výchovné činnosti – rozvíjí u jedinců kreativitu, estetičnost, představivost ve vnímání krásy kolem sebe (např. divadelní, taneční a filmové činnosti, zpěv, hra na hudební nástroj).

Tělovýchovné a sportovní činnosti – tyto činnosti se řadí u jedinců mezi jedny z nejoblíbenějších. Slouží k rozvoji fyzické síly, obratnosti, celkovému zlepšení zdravotního stavu, ale i ke hře fair play, spolupráci a respektu druhých. Typické jsou pro tyto činnosti sportovní a tělovýchovné aktivity.

Společensko-vědní zájmové činnosti – v jedincích vzbuzují zájem o společnost, její kulturu, společenské dění či historii (např. zájem o filozofii, historii, sběratelství historických materiálů apod.).

Počítačové činnosti – jsou v dnešní době čím dál více populární a na vzestupu. U jedinců rozvíjí logické myšlení, schopnost orientace ve virtuálním světě a především kreativitu (např. programování, tvorba) (Hájek a kol., 2011).

1.5 Zařízení pro trávení volného času mládeže

Zařízení, kde mohou jedinci trávit svůj volný čas, mají jasně danou výchovnou a vzdělávací strukturu, pracovníky, kteří se v daném oboru orientují, své vzdělávací poslání a organizaci. Svým přístupem i praxí by měla být otevřená mladé generaci i společnosti a reagovat na jejich potřeby a zájmy. Jejich úkolem je rozvíjet co nejvíce stránky osobnosti právě těch, kdo dané zařízení navštěvuje, ať už se jedná o děti, mladistvé či starší generaci. Mezi rozvíjené stránky osobnosti můžeme zařadit jejich postoje, dovednosti, smysl pro spolupráci či znalosti. Velký rozkvět zařízení pro volný čas nastal ve druhé polovině 20. století, kdy se začaly stavět nové budovy, určené k volnočasovým aktivitám (Hofbauer, 2004).

1.5.1 Volnočasové aktivity pro mládež

V České republice se můžeme setkat s velkou nabídkou aktivit a zařízení pro trávení volného času dětí, mládeže, ale i dospělých a seniorů. Pro potřeby této práce se zaměříme na volnočasové činnosti, které jsou nabízeny pro mládež a studenty (ať už středních, vysokých nebo vyšších odborných škol). Je důležité vést mládež k zájmovým činnostem a rozvíjet tak jejich schopnosti a dovednosti, které poté mohou zúročit jak ve svém budoucím povolání, tak i následných letech svého života. O dalších volnočasových aktivitách se zmiňujeme v praktické části bakalářské práce (kapitola 4, položka č. 9 a 10), kde jsme se studentů konkrétně ptali, jaké jsou jejich volnočasové aktivity a jaké organizace navštěvují.

Mezi žádané aktivity, které tato věková skupina nejvíce navštěvuje, se řadí především aktivity sportovního charakteru. Oblíbené jsou také hudební aktivity, stejně jako aktivity zaměřené přímo na studijní obor. Mezi oblíbené sportovní aktivity se u dívek a žen řadí cvičení, fitness, pilates a posilovna. U chlapců a mužů jsou to především týmové hry, jako fotbal, hokej, či stolní tenis. Vyhledávaný je také „parkour“. Mezi zájmové kroužky, které jsou v současné době na vzestupu, se řadí např. „aerial jóga“, což v překladu znamená „létající jóga“. Princip této jógy spočívá v jógových pozicích, které jsou prováděny na zavěšené šále. Dalšími zájmovými kroužky jsou např. Dancehall, modelářský kroužek, roztleskávačky nebo také IoT – internet věcí, kde se jedinci seznámí a osvojí si práci s jednočipovým počítačem značky Arduino. V posledních letech s rozvojem technologií se do popředí dostal také zájmový kroužek 3D tisku, který se řadí mezi moderní fenomén. Účastníci si na kroužku mohou navrhnout své vlastní produkty, které si následně i sami vytisknou (Dům dětí a mládeže Olomouc, [online], 2019).

V popředí se jak u dětí, tak i mládeže a starších jedinců, drží na vysokých příčkách volnočasové hnutí skaut. Toto hnutí je zaměřeno na vytváření kladného vztahu jedinců k přírodě, vlasti, pomoci druhým lidem a mnoho dalšího, které je zakotveno ve skautském zákoně. V roce 2022 zažil skaut mezi dětmi rekordní počet nových uchazečů, kteří měli zájem právě o toto hnutí. Nyní je v České republice registrováno přes 73 tisíc skautů a celkem 2283 skautských oddílů (Česká televize, [online], 2022).

2 Volný čas

V následující kapitole se budeme zabývat volným časem. Seznámíme se s terminologií spojenou s volným časem. Také bude nastíněno, co vlastně tento konkrétní pojem znamená. Zmíněn bude historický kontext spojený s volným časem a co předcházelo volnému času takovému, jaký ho známe nyní. Dále se zaměříme na funkce volného času a na rodinný vliv, který hraje v působení na jedince zásadní roli.

2.1 Pojem volný čas

V odborných publikacích nalezneme spoustu definic, co to volný čas je. Často je chápán jako opak práce a povinností, tedy čas, kdy si své činnosti můžeme sami vybrat, děláme je rádi, nenuceně a dobrovolně. Všechny tyto činnosti by nám měly dělat radost a měl by se nám po nich dostavit pocit uvolnění a uspokojení (Pávková a kol., 2002).

Hofbauer (2004, s. 13) definuje volný čas jako „čas, který má každý jedinec sám pro sebe, sám si volí náplň svého času podle toho, co jej baví a zajímá. Tyto činnosti vykonává dobrovolně, nikoli pod vlivem jakýchkoli povinností“.

Volný čas můžeme vnímat i jako pojem pocházející z moderní společnosti. Tento pojem se do veřejnosti více rozšířil až s nástupem zaměstnání a vztahů mezi zaměstnanci. Volný čas byl tehdy určován v souvislosti s pracovními povinnostmi (Kaplánek a kol., 2017).

Pojem volný čas zahrnuje odpočinek, rekreaci, dobrovolné vzdělávání, zábavu, zájmové činnosti, ale i společensky prospěšnou činnost a spoustu dalších aktivit, které jsou ve volném čase konány. Do volného času se však neřadí aktivity spojené se školou a školní docházkou, ať už se jedná o přípravu na vyučování a vše s ní spojené nebo aktivity spojené s prací. Dále se do volného času nezařazují aktivity spojené se sebeobsluhou, tj. péče o zevnějšek, osobní věci, povinnosti, které jsou spojené s chodem domácnosti či provozu rodiny. Rovněž se do volného času neřadí činnosti biologické, jako je např. jídlo, pití, hygiena, spánek apod. (Pávková a kol., 2002).

2.2 Historie volného času

Již v průběhu 19. a 20. století se začíná volný čas stávat významným činitelem života každého člověka, zpočátku se tak však stává převážně ve vyšších vrstvách společnosti a ve městech. V každé společenské vrstvě byl volný čas chápán jiným způsobem, a také se podle něj lišil. Jak z hlediska délky, tak i možnostmi jeho trávení. Společnost si postupně začínala všímat

způsobu chování dětí, když se jim nikdo nevěnoval. Děti vyrůstaly tzv. jako „dříví v lese“, a z tohoto důvodu se projevil prvotní zájem o vytváření nových aktivit a organizací volného času jak pro děti, tak mládež (Pávková a kol., 2002).

Druhá polovina 19. století s sebou přinesla řadu změn a objevů, které měly pozitivní vliv na způsob trávení volného času dětí a mládeže. Hlavním přínosem byl především rozvoj techniky a zkracování pracovní doby, která tvořila jednu z podstatných částí dne po téměř celý život dětí, mládeže i dospělých. Hlavním cílem volného času v této době bylo získat dostatečnou regeneraci po pracovní zátěži, mezi jeho další funkce patřil ale i čas na sebevzdělávání, na sociální a veřejnou činnost a na rozvoj zájmů každého člověka (Franc, 2013).

Velký zlom v oblasti volného času dětí a mládeže nastal v období druhé světové války. Ta měla totiž za následek nejen škody na vlastnictví, ale především obrovské ztráty na lidských životech, včetně dětí a mládeže. V poválečných letech se začal zájem o mladou populaci zvyšovat. Bylo vydáno několik dokumentů, které prosazovaly ochranu mladistvých po celém světě. Roku 1969 se výbor ministrů rozhodl zřídit Středisko evropské mládeže, jehož cílem byl rozvoj a podpora činností mládeže. Nevětší pozornost se však mládeži a jejich způsobu trávení volného času věnovalo v 90. letech minulého století, což ovlivnila zejména Úmluva o právech dítěte, která se stala počátkem následujícího vývoje. Byla v ní obsažena ustanovení týkající se konkrétně volného času, jako například právo na vyhledávání informací, svoboda v získávání nových informací, svoboda ve shromažďování, právo na hru, odpočinek a vzdělávací činnosti, ale také na rozvoj fyzického a psychického zdraví (Hofbauer, 2004).

Pro děti a mládež začaly vznikat a obnovovat se různé sportovní a společenské organizace, ve kterých měli možnost uplatnit své nadání, schopnosti, a hlavně nacházet nové přátele. Mezi organizace se řadí např. YMCA a YWCA, Junák, Orel, Sokol apod. Nejvíce se však rozvíjely venkovní aktivity, kde mohly děti a mládež navštěvovat tělovýchovná zařízení, venkovní hřiště, různé druhy letních táborů, také trampské hnutí či salesiánské chaloupky (Svět volného času, [online], [b.r.]).

2.3 Různé pohledy na volný čas

Na problematiku volného času lze nahlížet z mnoha pohledů. Dle Pávkové a kol. (2002), lze na volný čas nahlížet z pohledu pedagogicko-psychologického, zdravotně-hygienického, sociologického a sociálně-psychologického, ekonomického a z pohledu politického.

Pro **pedagogické a psychologické hledisko** je důležité ve volnočasových aktivitách respektovat věkové a individuální zvláštnosti každého jedince. Mimo jiné je podstatné zvážit, zda a jakou měrou se aktivity ve volném čase podílejí na celkovém uspokojování jak psychických, tak i biologických potřeb každého jedince. Správně zvolené činnosti ve volném čase, založené především na dobrovolné účasti, přispívají k rozvoji všech stránek osobnosti člověka. Z pedagogického hlediska má volný čas dva úkoly, které jsou:

1. Výchova ve volném čase – vyplnění volného času jedince prospěšnými a vhodnými aktivitami
2. Výchova k volnému času – seznámení jedince s nabídkou možností trávení volného času aktivitami, které jedince v co nejvíce směrech a stránkách rozvíjejí

Zdravotně hygienické hledisko se zaměřuje a podporuje jak zdravý fyzický, tak i psychický vývoj jedince. Roli zde hraje nejen denní režim, hygiena duševního života a společenských vztahů, ale i respektování výkonnostní křivky každého člověka. Je důležité správně využívat volný čas, jelikož právě to je jeden z kladných pilířů zdravého životního stylu jedince.

Hledisko **sociologické a sociálně-psychologické** se zaměřuje na sledování vlivu, jak volnočasové činnosti ovlivňují a utvářejí mezilidské vztahy. Podstatný vliv má na jedince sociální prostředí, ve kterém vyrůstá a žije. Mezi nejdůležitější činitele ovlivňující volný čas každého jedince patří rodina a především rodiče, kteří by měli být pro dítě či mladistvého vzorem. Rodiče se však pro jedince mohou stát vzorem jak pozitivním, tak i negativním. Zde poté mohou sehrát roli volnočasové aktivity, které jsou poskytovány např. prostřednictvím škol.

Z pohledu **ekonomického** hlediska se sleduje, jakou míru prostředků společnost vkládá do volného času a volnočasových aktivit a také jaká je návratnost těchto prostředků. Volný čas se stal oblastí, která se využívá v mnoho ohledech, ať už výchovně vzdělávacích či komerčních. Průmysl volného času je nezávislým ekonomickým odvětvím, které v posledních letech velmi dobře prosperuje. Lidé v dnešní době jsou ochotni věnovat mnohonásobně více prostředků pro lepší využívání volného času. Díky svým zájmům tak získávají nové vědomosti, které mohou být uplatňovány i v jejich profesi a mohou pozitivně ovlivňovat jejich pracovní výkon.

Politické hledisko zvažuje, jak moc bude stát prostřednictvím svých institucí zasahovat do volného času obyvatelstva a zároveň jej i ovlivňovat. Další otázkou, které se věnuje, je, zda bude věnován dostatečný zájem zařízením ovlivňujícím volný čas (Pávková a kol., 2002).

2.4 Funkce volného času

Určit přesné funkce volného času může být stejně obtížné, jako definovat volný čas. Existuje spousta autorů, kteří pohlíží na volný čas a jeho funkce z mnoho pohledů. Každý člověk však od svého volného času očekává něco jiného, především je to však odpočinutí si, uvolnění se, pobavení se, setkání se s kamarády a druhými lidmi, dozvídání se nových věcí aj. Funkce volného času vyjadřují tedy význam, který volný čas pro jedince a společnost má (Vyhnálková in Kantorová a kol., 2010).

Slovenská autorka Kratochvílová (2004, s. 87-88) vymezuje následující funkce volného času:

1. **Zdravotně hygienická funkce** volného času, která zahrnuje kompenzaci zátěže, odpočinek a rekreaci.
2. **Seberealizační funkce** volného času, která umožňuje člověku rozvíjet své individuální předpoklady, zájmy, schopnosti a nadání.
3. **Formativně výchovná funkce** volného času, která se zaměřuje na pedagogický potenciál volného času, na prostor, který nadále formuje osobnost člověka jako celek, jeho vůli a motivaci, charakter, mravní vlastnosti či tvořivost.
4. **Socializační (společenská) funkce** volného času vytváří podmínky pro navazování vztahů a sociálních kontaktů v rámci volného času, a to nejen ve vrstevnických skupinách, ale i v celé společnosti, do které se svou účastí aktivně zapojujeme.
5. **Preventivní funkce** volného času se zaměřuje na trávení volného času prospěšnými aktivitami, které napomáhají (jak u jedince, tak i společnosti) předcházet vzniku a rozvoji sociálně patologických jevů.

Pávková a kol. (2002, s. 39-41) rozděluje funkce výchovy mimo vyučování na následující čtyři typy:

1. **Výchovně-vzdělávací funkce**, na kterou je kladen velký důraz. Díky této funkci si děti a mládež mohou budovat nejen své postoje, ale i morální vlastnosti. Také jsou díky bohatým a rozmanitým činnostem motivovány k získávání stále nových vědomostí, dovedností a návyků.
2. **Zdravotní funkce**, která vede ke správnému uspořádání režimu dne a tím pomáhá vytvářet zdravý životní styl každého jedince. Podstata této funkce je ve střídání činností s odlišným charakterem (pohyb na čerstvém vzduchu, duševní činnosti, tělesné činnosti,

práce, odpočinek, spontánní či organizované činnosti). Velký důraz je zde kladen také na dodržování zásad bezpečnosti.

3. **Sociální funkce** jsou významné především z toho důvodu, jelikož zastávají funkci trávení volného času s dětmi, jsou-li rodiče v zaměstnání. Podílejí se na utváření kvalitních a žádoucích sociálních vztahů jedinců mezi sebou. Řadí se sem např. osvojování pravidel slušného chování nebo nacvičování komunikačních dovedností.
4. **Preventivní funkce**, která se zaměřuje na prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Směřuje se do oblastí alkoholismu, drogové závislosti, kouření, virtuálních drog (televize, počítač), kriminality aj. Prevence je chápána ve třech rovinách, tj. primární (která je určena především nenarušené populaci lidí), sekundární (která se zaměřuje na rizikové jedince) a terciální (snažící se o léčbu a zábranu rizikovému chování u jedinců, kteří jsou již negativními vlivy zasaženi).

2.5 Faktory ovlivňující volný čas mládeže

Volný čas, jakožto doba, kterou každý jedinec využívá k naplňování vlastních zájmů, a především doba, kterou každý využívá sám pro sebe, pro svůj osobní rozvoj a růst, má i mnoho faktorů, které se podílejí na jeho fungování. Je důležité zmínit, že faktory ovlivňující volný čas se během života mění. Již od mala se člověk vyvíjí jako osobnost a s ním se zároveň vyvíjí i jeho zájmy. Mezi nejčastěji zmiňované faktory, ovlivňující preference trávení volného času, se řadí věk a pohlaví jedince. Z mnoha výzkumů vyplývá, že nejvíce aktivní v oblasti trávení volného času jsou jedinci ve věku přibližně 17 let. Tato životní etapa u jedinců rozvíjí i specifické kulturně-společenské zaměření (Kubík, Dubnová, in Šerák, 2009). Pohlaví hraje taktéž zásadní roli. Ženy se spíše více zaměřují na rodinu a rodinný život, navštěvují kulturní a společenské akce. Naopak muži se spíše věnují sportovním aktivitám či vzdělávání (Červenka, in Šerák, 2009). Dalším faktorem, podílejícím se na ovlivňování volného času, je sociální skupina, ve které se jedinec nachází. Jedna z nejvýznamnějších skupin je rodina, jelikož právě ta vede členy daným směrem v trávení volného času, a ideálně nabízí takové aktivity, které s sebou přinášejí určitou hodnotu. Některé rodiny taktéž povzbuzují jedince v trávení volného času různorodými aktivitami (sportovní, hudební, umělecké aj.). Dalším významným faktorem může být bydliště. To se může stát jak výhodou, tak i nevýhodou. Lidé žijící ve městech tráví své víkendy různými způsoby, například na základě jejich profese, věku, dosaženého vzdělání apod. Naopak lidé žijící na vesnicích se obsahově věnují podobným zájmům, tj. péči o zahradu, kutilství apod. V tomto případě zde mnohdy nehraje vliv profese či dosaženého vzdělání. S postupem času se rozvíjí různé volnočasové příležitosti jak pro lidi

žijící ve městech, tak i na vesnicích. V nabídce mnohdy bývají možnosti návštěvy letních kin, sportovní či turistické příležitosti, výstavy, plesy a jiné akce. Posledním důležitým faktorem je úroveň dosaženého vzdělání. Lidé s dosaženým vyšším vzděláním mají potřebu většího a všestrannějšího rozvoje. Také mají tendenci trávit svůj čas smysluplněji a aktivněji. Věnují se zájmům, u kterých nejen odčerpají přebytečnou energii a odpočinou si, ale také takovým, které rozvíjejí jejich potenciál. Svůj čas věnují převážně sportu, návštěvě kulturních akcí, výletům nebo četbě. Kvůli vyššímu vzdělání mohou mít tyto jedinci na své zájmy ve svém volném méně času, ale i přesto pro ně má volný čas v mnoha případech velký význam (Šerák, 2009).

3 Specifika výchovy ve volném čase a vychovatele

V následující poslední kapitole představíme, co to je, jak probíhá a čím se vyznačuje výchova ve volném čase. Následně bude objasněno, kdo je vychovatel a jakou má v pedagogickém působení roli. Zmíněny zde budou rovněž kompetence vychovatele a také problémy současného vychovatelství. V neposlední řadě popíšeme konkrétní možnosti uplatnění vychovatele, tj. kde může pracovat, s jakou věkovou skupinou a další.

3.1 Výchova ve volném čase a vychovatelství

Bauman (2012) in Novotná (2017), se v publikaci *Pedagogika volného času*, zmiňuje o počátcích výchovy ve volném čase, které mají svůj původ v 90. letech 20. století z německého „Freizeitpädagogik“. Jak česká, tak i slovenská pedagogika volného času je oborem, který je úzce spjatý s výchovou mimo vyučování. Již zmíněné pojmy *výchova ve volném čase* a *výchova mimo vyučování* se mohou jevit jako totožné pojmy, toto tvrzení však není zcela pravdivé. *Výchova ve volném čase* je nadřazeným pojmem *výchově mimo vyučování*. Je zaměřena jak na výchovu dětí a mládeže, tak i dospělých a lidí seniorského věku. Cílem výchovy ve volném čase je v jedincích rozvíjet kladný vztah ke svému volnému času, smysluplně jej využívat, plánovat si jej a volit vhodné činnosti, které budou všestranně rozvíjet jeho osobnost. Naopak *výchovou mimo vyučování* můžeme rozumět konkrétní dobu, která nastává po skončení vyučování. Jedinci se v ní zaměřují na školní povinnosti a aktivity spojené se školní docházkou. Může se sem řadit plnění úkolů nebo absolvování cesty do školy, ale i např. sebeobsluha (Novotná, 2017).

Pro výchovu ve volném čase je důležitá správná motivace a nenásilné nucení do aktivit – nepřikazovat jedincům co mají, a naopak nemají, dělat (Bendl a kol, 2015).

Původ samotného vychovatelství sahá do dávných dějin. Mezi významné myslitele, kteří by na tomto místě měli být zmíněni, patřil např. J. H. Pestalozzi, který je spjatý s elementární výchovou nebo Don G. Bosco, kněz, který se zabýval výchovou a mladistvými lidmi bez domova. Dalším významnou osobností byl Robert Baden-Powell, který je považován za zakladatele světového skautingu nebo Josef Václav Řezáč, významný muž, který se zabýval poruchami chování jedinců ve věznicích; také je známý jako resocializační pedagog (Škoviera, 2022).

Obor *vychovatelství* spadá do nepedagogických oborů, které lze studovat jak na vysokých, tak i na středních pedagogických školách. Neučitelské obory, jako celek, od 50. let

prošly složitým vývojem. Poznamenány byly především režimem, který v té době převládal. Celé studium (včetně samotných studentů) bylo podrobováno dohledům, jelikož se od něj očekávalo řádné splnění ideologických postojů, které povedou ke správné výchově každého jedince v socialismu (Novotný et al., 2021).

Vychovatelství je studijní obor, který lze studovat jak na českých, tak i zahraničních univerzitách. Tento obor je důležitým předpokladem jak ve výchově, tak i ve vzdělávání dětí a mladistvých v následujícím tisíciletí. Právě prostřednictvím tohoto oboru bude možné provádět ve výchově a vzdělávání další užitečné změny (Šafránková, 2019).

3.2 Aktuální stav a problémy současného vychovatelství

Každá práce, v jakémkoliv oboru s sebou nese jak pozitiva, tak i negativa. V této kapitole bude nastíněn aktuální stav vychovatelství a některé problémy, které mohou mít negativní vliv na vychovatelství do budoucích let.

Aktuální stav českého vychovatelství, konkrétně výchovy ve volném čase, se zaměřuje převážně na dobrovolnost. Jedinci nejsou tlačeni k aktivitám, naopak se jim dostává svobodného rozhodnutí, zda chtějí (či nikoli) danou činnost absolvovat. Pedagogové volného času do svých činností zařazují více skupinových prací, oproti těm individuálním. V takových skupinách mají jedinci možnost se angažovat a naučit se pracovat v obklopení dalších účastníků. Aktuálním rostoucím trendem se stává zájem o spontánní činnosti, nikoli řízené a organizované, díky kterému se rozšiřují možnosti spontánních aktivit. Výchova, které se v posledních letech dostává mnoho ohlasu a která je podporovaná i z řad pedagogů volného času, je zážitková pedagogika. Zde jedinci zdolávají a plní úkoly prostřednictvím zážitků, které se zaměřují na smyslové vnímání, určité dobrodružství spojené se zábavou a mnohdy i překonáváním sám sebe (Bendl a kol, 2015).

Každý obor si s sebou nese jak pozitiva, tak negativa, která by měla pedagogy vysokých škol a studenty, budoucí vychovatele, motivovat ke zlepšení. Jedním z problémů je odbornost pedagoga, tj. vychovatele. Nynější legislativa obsahuje pouze dvě kategorie zahrnující odborné a pedagogické pracovníky, nikoli kategorie nepedagogických a pedagogických odborných pracovníků. Vychovatel může pracovat v širokém spektru zařízení, a právě v některých nemusí být zaznamenán jako odborný pracovník. Z tohoto důvodu (a převážně u mužů) může být zájem o povolání vychovatele nižší (Škoviera, 2022).

Mezi další problém, který se v oboru objevuje, je nedocení ze strany společnosti, jak celkového stavu vychovatelství, tak i samotné práce vychovatele. Mnoho lidí (ať už z širší veřejnosti, ale i někteří pedagogové) mají domněnku, že náplň práce vychovatele je jen „zábava s dětmi“, což se projevuje i na finančním ohodnocení vychovatelů. K rozvrácení těchto domněnek by bylo z pozice vychovatelů dobré, aby sami prokázali, že tomu tak není, a odráželo se to i na jejich výsledcích. Lze toho dosáhnout chopením se všech příležitostí, které jsou pedagogům volného času nabízeny, aktivní zapojení se do různorodých akcí, a následné prezentace výtvorů a činností (např. na třídních schůzkách pro veřejnost, dnech otevřených dveří, ale i pedagogických poradách). Aby děti a mládež trávily v družinách a volnočasových zařízeních s radostí více času, je dobré jim připravit takové podmínky, aby se samy cítily dobře a komfortně. Mnoho zařízení se potýká s nedostatečným vybavením pobytových místností. Vybavení bývá mnohdy staré, často se objevuje absence her, hraček a pomůcek. V posledních letech také můžeme zaznamenat větší nárůst jedinců, kteří mají výchovné problémy. Za tuto skutečnost se částečný vliv přikládá médiím a celkově technologiím, ke kterým mají jedinci mnohdy neomezený přístup. Ze strany vychovatele je tedy nutné volit vhodnou motivaci, přiblížit se jedincům, vymýšlet nápady na činnosti z oblastí, o které se jedinci zajímají – pouze tak si získají jejich pozornost (Bendl a kol, 2015).

3.3 Vychovatel

Vychovatelem rozumíme pedagogického pracovníka, který při svém působení v zařízení vykonává přímou pedagogickou činnost. Každý vychovatel, jako každý pedagog, musí, podle §3 zákona č. 563/2004Sb. Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, pro výkon své práce splňovat určité předpoklady, mezi které se řadí *„plná zodpovědnost k právním úkonům, odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a znalost českého jazyka.“*

Odborné kvalifikace lze dosáhnout vysokoškolským vzděláním, ale také studiem oboru zaměřeného na pedagogiku, jedná-li se o střední odbornou školu, zakončenou úspěšnou maturitou nebo dále vyšší odbornou školu právě s pedagogickými vzdělávacími programy (§16 Zákon č. 563/2004 Sb. Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů).

Kvalifikace vychovatele je jedním z významných faktorů prostředků výchovy, které mají kladný vliv na výchovu a formování jedince. Spolu s klasifikací se do prostředků výchovy řadí také metody výchovy, školní pomůcky a odměny, ale i tresty, vzory, obsah výchovy či aktivity (Kolář a kol, 2012).

Bendl a kol., (2015) popisuje vychovatele dvěma způsoby. Prvním způsobem je, že vychovatelem může být každý jedinec, který vychovává. Nemusí se však jednat pouze o fyzickou osobu, ale i např. o domácí mazlíčky (kteří nám také nastavují určitou rutinu, jelikož se o ně musíme starat) novodobou techniku či prostředí, ve kterém se vychovávaný nachází. Druhý způsob charakteristiky vychovatele je to, že se jedná o jedince, který absolvoval určité pedagogické vzdělání s odbornou kvalifikací.

Kolář (2012, s. 420) se ve své publikaci Výkladový slovník z pedagogiky, zmiňuje, že: „*Nejčastější cesta k roli vychovatele, je stát se rodičem.*“ Většina nových rodičů na tuto situaci není odborně připravena a čerpá převážně z vlastních poznatků a zkušeností, které získala prostřednictvím vlastní výchovy, výchovy sourozenců aj.

S rozvojem technologií se za vychovatele mohou považovat i média, jelikož mají v dnešní době čím dál větší vliv na každého jedince. Média nás každodenně obklopují a ovlivňují tak i naše názory, postoje, chování a hodnoty. Hrají tedy podstatnou roli ve výchovném procesu a mohou se tedy také považovat za určitého vychovatele, ačkoliv se nejedná o fyzickou osobu (Škoviera, 2022).

Vychovatel má ve výchovném procesu velkou roli, jelikož je určitým vzorem pro mladou generaci a také šířitelem cíle a obsahu výchovy. Jedním z důležitých úkolů, který by měl každý vychovatel zastávat, je podpora a rozvoj postojů, hodnot i osobnostních vlastností jedinců, které budou v budoucnu prospěšné nejen pro ně samotné, ale i pro celou společnost. Každý vychovatel je ve svém oboru profesionál, který je schopen provádět diagnostiku výchovné skupiny či jedinců a dokáže s nimi také kvalitně pracovat (Bendl a kol., 2015).

Škoviera (2022) uvádí, že pro každého člověka, který se rozhodne stát vychovatelem (ať už se ve své činnosti zaměří na děti mladšího věku, staršího věku, na mládež nebo dospělé), je důležité udržet si zdravý autoritativní přístup.

Vališová (2008, s. 20) popisuje autoritu z hlediska sociální podmíněnosti jako „*hru sociálních rolí*“, kdy jednu část vztahu tvoří role „vedoucí“ a druhou role „následující“. Obě tyto role se navzájem prolínají a doplňují. Vychovatel je tedy nositel autority, který na jedince nejen působí, ale také jej ovlivňuje. Na druhé straně poté stojí příjemce autority, za kterého můžeme považovat vychovávaného, ať už se jedná o dítě či dospívajícího, zkrátka toho, na kterého působí výchovný vliv (Vališová, 2008).

Každý vychovatel má individuální pohled a přístup k autoritativnímu chování. Hraje zde roli hned několik faktorů, které jedince ovlivňují. Jedním z nich jsou osobnostní zdroje, kterými je chápán především temperament a charakter vychovatele, a jeho sociální, emoční a kognitivní zralost. Dalším faktorem je úroveň znalostí a dovedností, kterými obohacuje své svěření. Angažovanost vychovatele v zájmových činnostech a s tím spojená aktivita v oblasti dnešního dění jsou také blahodárným faktorem, který přispívá k vytváření autority (Škoviera, 2022).

3.3.1 Uplatnění vychovatele

Po zdárném dokončení studia se budoucím vychovatelům otevírá spousta možností, kde své znalosti mohou uplatnit. Vystudované obory, se kterými se lze uplatnit jakožto vychovatel, jak jsem již zmiňovala výše, mohou být u jedinců obory vysokoškolské, zaměřené na vychovatelství a obor předškolní a mimoškolní pedagogiku. Studium s tímto zaměřením je možné, tedy nejen na vysokých, ale i středních a vyšších odborných školách. V tomto oboru se lze uplatnit i s jiným druhem pedagogického vzdělání, vždy však záleží na konkrétním zaměstnání a zaměstnavateli.

Vychovatel může pracovat v mnoha zařízeních a s různou klientelou. Odlišností mezi vychovateli v různých zařízeních je hned několik, ať už se jedná o cílovou skupinu, věk jedinců, platové ohodnocení, pracovní dobu a jiné. Pod pojmem vychovatel se mnoha lidem jako první vybaví práce s dětmi a mládeží, ať už ve školních družinách, klubech nebo volnočasových zařízeních. Funkce vychovatele se ale dále uplatňuje např. v centru volného času, na internátech a domovech mládeže, v dětských domovech, nízkoprahových zařízeních pro děti, v lázeňském zařízení nebo ve výchovném ústavu. Vychovatele však můžeme zaznamenat i ve věznicích, kde se podílí na aktivitách s odsouzenými (Škoviera, 2022).

3.4 Kompetence vychovatele

Kompetence můžeme chápat jako vybavenost člověka z hlediska vědomostí, dovedností a postojů, které se navzájem ovlivňují, jsou spolu propojené, a to vede člověka ke zvládnutí všech situací a úkolů, do kterých se během studia, práce a celkového průběhu života dostane (Bělecký, 2007).

Škoviera (2022) popisuje oblast kompetence profesní, osobnostní a zodpovědnosti. Nejsou to však pouze tyto kompetence, jelikož se jich více překrývá mezi sebou. Roli zde hraje

jak diagnostická připravenost klientely a znalosti, tak i osobnostní předpoklady vychovatele. Kompetence každého vychovatele jsou tedy nekonečné.

Kolář Zdeněk (2012, s. 420) popisuje kompetence vychovatele jako „*propojení pozitivních obecně lidských vlastností a pedagogicko-psychologických vybavení pro vychovatelskou práci.*“

Škoviera dále zmiňuje důležitost připravenosti vychovatele, která pomáhá zvládnout situace, do kterých se vychovatel dostane. Může se jednat o situace, které nastanou se střetem s vedením, rodiči, zákonnými zástupci či při dalším jakémkoliv personálnímu střetu. Bendl, S., (2015) in Škoviera zmiňuje důležitost jak odborné zkušenosti, tak i důslednosti, smyslu pro humor, kladného vztahu k dětem, respektu k autoritám nebo i důležitou schopnost organizace, jelikož vychovatel se sám podílí na vytváření příjemného prostředí. Nesmíme opomenout ani důležitost osobnostních předpokladů, kterými by měl, alespoň z části, vychovatel disponovat. Neexistují však pravidla, ve kterých by bylo zakotveno, že jedinci, kteří se s těmito osobnostními předpoklady (nebo částí z nich) neztotožňují, nemohou být kvalitními vychovateli. Do osobnostních předpokladů se řadí kreativita, která se projevuje jak v oblasti zvládnání změn, které se v této oblasti ve velké míře vyskytují, tak i při různých zájmových činnostech. Dále je sem zařazena schopnost kooperace – tento předpoklad se týká jak práce s jedinci, tak i s vedením, a všech zainteresovaných osob. Můžeme zmínit i trpělivost, pokoru a empatii. Tyto vlastnosti jsou důležité a ukazují, jak jedinec dokáže přijmout nejen své úspěchy, ale i neúspěchy, v jaké úctě chová ostatní. Jako poslední bych zde chtěla zmínit optimismus a entuziazmus. Vychovatel by měl svěřencům rozdávat radost, dávat naději a podílet se na pozitivním klimatu ve skupině (Škoviera, 2022).

4 Praktická část

Následující kapitola je zaměřená na praktickou část bakalářské práce. Zaměřili jsme se na studenty Pedagogické fakulty, konkrétně oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“. V poslední době, při rozhovorech, ať už s některými spolužáky či z doslechu, se ke mně dostávaly různorodé informace ohledně studia. Mezi studenty výše uvedených oborů jsou jedinci, kteří v budoucnu práci vychovatele dělat nechtějí a na obor šli pouze z důvodu jistých výhod, které studium přináší. Jedná se především o výhody, vázané na status studenta (levnější cestování, slevy v kultuře aj.). Zajímalo mě tedy, jak velká část studentů, kteří v současné době obor „*vychovatelství*“ či „*vychovatelství se speciální pedagogikou*“ studují, se i v budoucnu chce tomuto zaměření věnovat. S tím souvisí i otázka, „Co pro to sami dělají? „Zapojují se již nyní, při studiu, do akcí s dětmi?“ „Jak tráví svůj volný čas?“. Tyto otázky ve mně již delší dobu vyvstávaly, a proto jsem se rozhodla provést tento výzkum.

4.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jakým způsobem tráví studenti vysoké školy (konkrétně oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“) svůj volný čas. Zda se aktivně zapojují do volnočasových aktivit, navštěvují nějaké volnočasové organizace a získávají tak zkušenosti, které poté např. využijí ve svém budoucím povolání. Otázkou také bylo, jestli se studenti zapojují do volnočasových aktivit s dětmi, případně se podílí na jejich realizaci. Dalšími dílčími cíli bylo zjistit, zda se studenti, kteří se po dokončení svého oboru na vysoké škole stanou vychovateli, chtějí v tomto oboru uplatnit a pokračovat dále jako vychovatel/ka v praxi, ať už ve školních či mimoškolních zařízeních.

Na základě stanoveného cíle byly stanoveny dvě základní hypotézy.

2. Nadpoloviční část studentů, studující obor „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“, tráví svůj volný čas smysluplně aktivitami, které zúročí ve svém budoucím povolání.
3. Po ukončení studia oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“ se chce více jak polovina studentů v tomto oboru uplatnit.

Na základě získaných dat budou hypotézy verifikovány či falzifikovány.

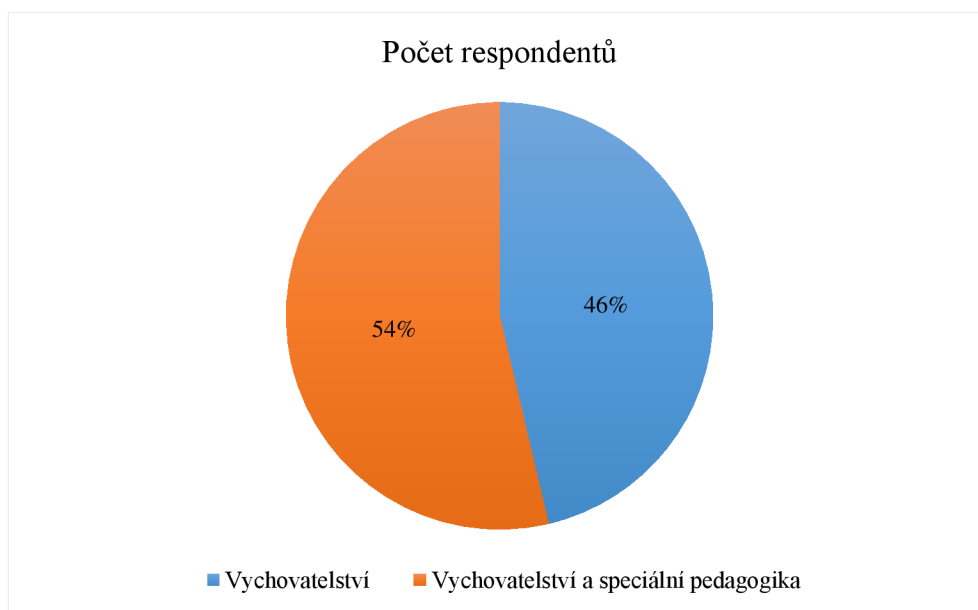
4.2 Charakteristika výzkumného vzorku

Jako výzkumný vzorek byli vybráni vysokoškolští studenti bakalářského oboru „*vychovatelství* a *vychovatelství se speciální pedagogikou*.“ Tyto obory lze studovat téměř na všech Pedagogických Univerzitách v České republice. Respondenti se nacházejí převážně ve věkovém rozmezí od 20 do 23 let, avšak objevili se studenti mladší 20 let (konkrétně 1 student), i starší 23 let (konkrétně 2 studenti).

Osloveni byli studenti prvního, druhého a třetího ročníku bakalářského studia vysoké školy. Mezi oslovenými byli studenti převážně prezenčního studia, dotazník byl rozeslán i mezi některé studenty studia dálkového, konkrétně dvěma ročníkům oboru „*vychovatelství se speciální pedagogikou*.“ Výzkumná část je zaměřena především na studenty Univerzity Palackého v Olomouci, avšak dotazník byl také distribuován mezi dva obory prezenčního studia „*vychovatelství*“ na Masarykovu Univerzitu v Brně, kde byli osloveni studenti druhého ročníku.

Položka č. 1 – Počet respondentů

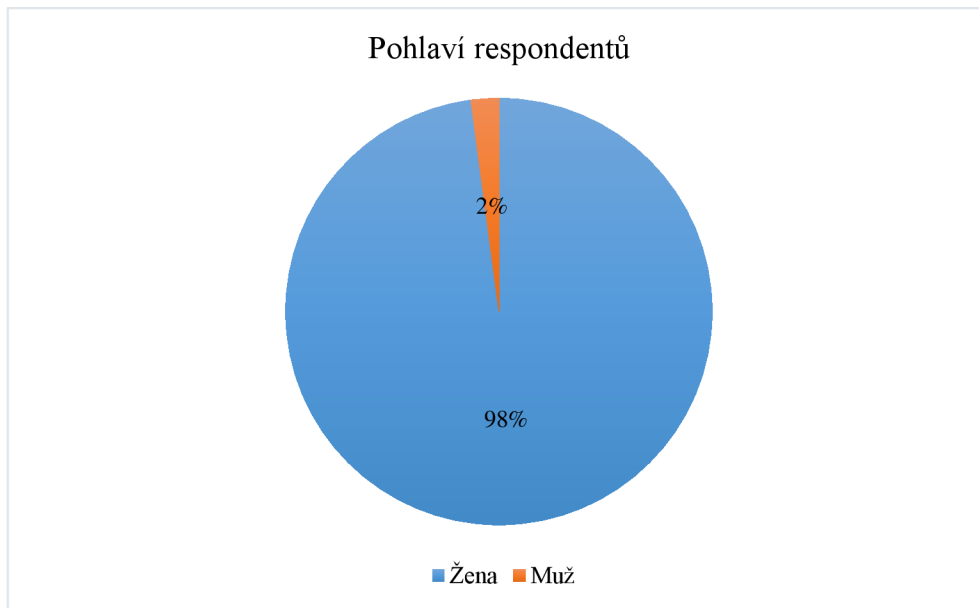
Celkem bylo osloveno přes 210 respondentů, a to prostřednictvím internetových prostředků, převážně sociálních sítí. Odevzdaných a vyplněných dotazníků od studentů se k 31.1.2023 vrátilo celkem 95, z čehož 46 % (tj. 44 respondentů) odpovídá studentům oboru „*vychovatelství*“ a 54 % (tj. 51 respondentů) odpovídá studentům oboru „*vychovatelství se speciální pedagogikou*“ (viz graf č. 1).

Graf č. 1: Počet respondentů. Zdroj: vlastní

Položka č. 2 – Pohlaví respondentů

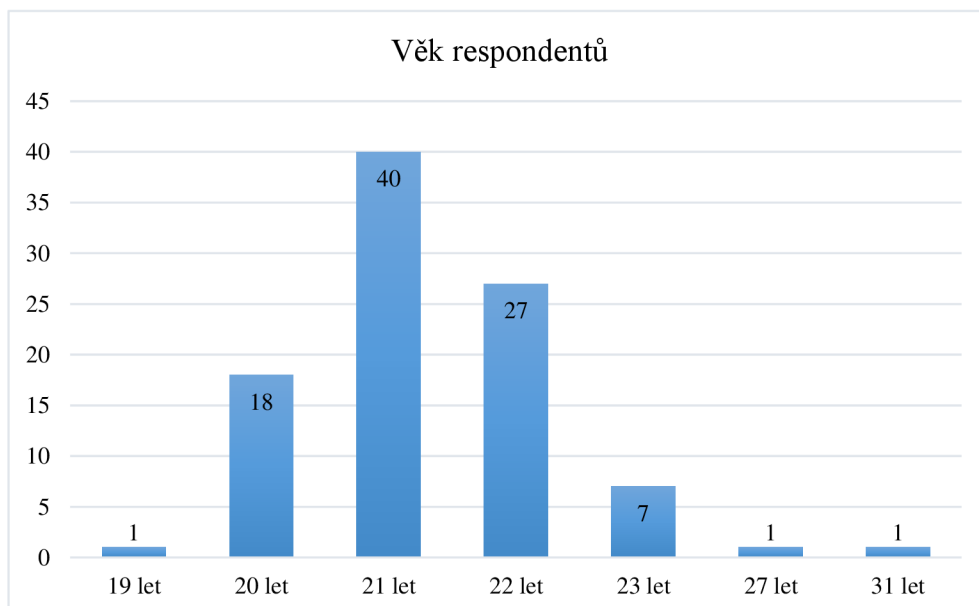
Na grafu č. 2 můžeme vidět, že převážnou část respondentů tvořily ženy. Konkrétně 98 % (což odpovídá 93 ženám), mužů se zapojilo celkem 2 % (což odpovídá 2 mužům).

Graf č. 2: Pohlaví respondentů. Zdroj: vlastní

Položka č. 3 – Věk respondentů

Věková škála oslovených respondentů, se pohybovala v rozmezí mezi 19 až 31 lety. Nejvíce odpovědělo respondentů s věkem 21, konkrétně 40. Druhý nejpočetnější věk, který se v odpovědích objevoval, byl 22 let, konkrétně se jednalo o 27 respondentů. Třetím nejčastějším věkem bylo 20 let, těchto respondentů bylo 18. Čtvrtým nejzastoupenějším věkem bylo 23 let 7 respondentů. Poslední tři kategorie, konkrétně věk 19, 27 a 31 let, obsadil vždy jeden respondent (viz graf č.3).

Graf č. 3: Věk respondentů. Zdroj: vlastní

4.3 Metoda sběru dat

Pro výzkum byla zvolena kvantitativní metoda v podobě dotazníkového šetření. Chráska (2016, s. 12) tento výzkum vymezuje jako „*záměrnou a systematickou činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy.*“

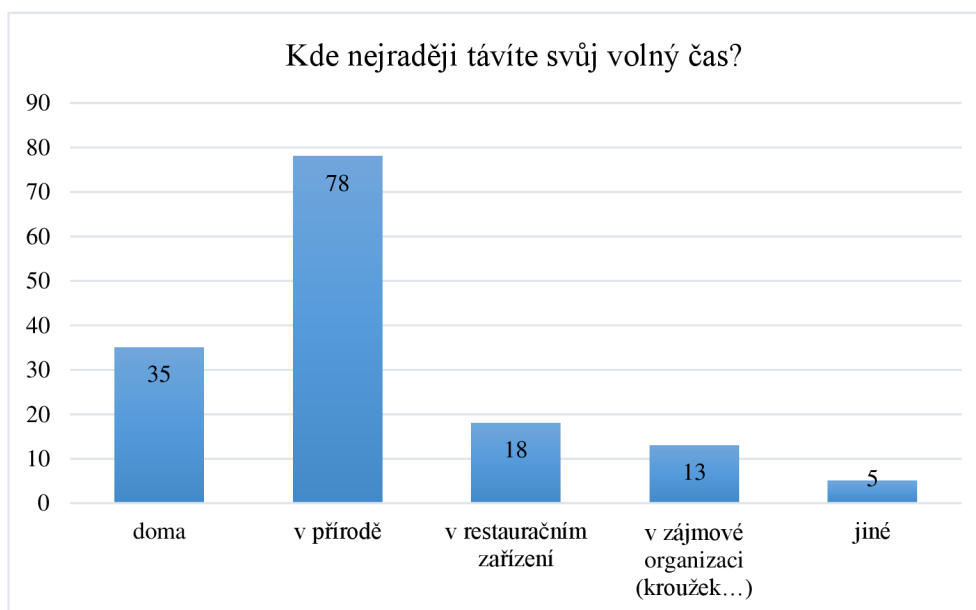
Výhodou dotazníkového šetření je oslovení velkého množství respondentů za poměrně krátkou dobu. V bakalářské práci jsem využila elektronický dotazník prostřednictvím služby Google. Distribuce dotazníku započala na konci prosince roku 2022, sběr dat byl následně ukončen k poslednímu lednu r. 2023 - dotazník byl tedy v oběhu přibližně jeden měsíc. Celkově dotazník obsahuje 21 otázek. Na některé otázky respondenti odpovídají na základě odpovědi u otázky předešlé. V dotazníku jsou obsaženy položky jak uzavřené, polouzavřené, tak i otevřené. Respondenti mají u většiny otázek možnost zvolit jak jednu, tak i více odpovědí, či dopsat svoji vlastní odpověď.

4.4 Analýza sběru dat

V následující kapitole budou postupně charakterizovány jednotlivé položky dotazníkového šetření. Celkem bylo studentům položeno 21 otázek týkajících se jejich volného času a studijního zaměření. Většina položek je doplněna grafy, které názorně ukazují výsledky dotazníkového šetření.

Položka č. 4 – Kde nejrady trávíte svůj volný čas?

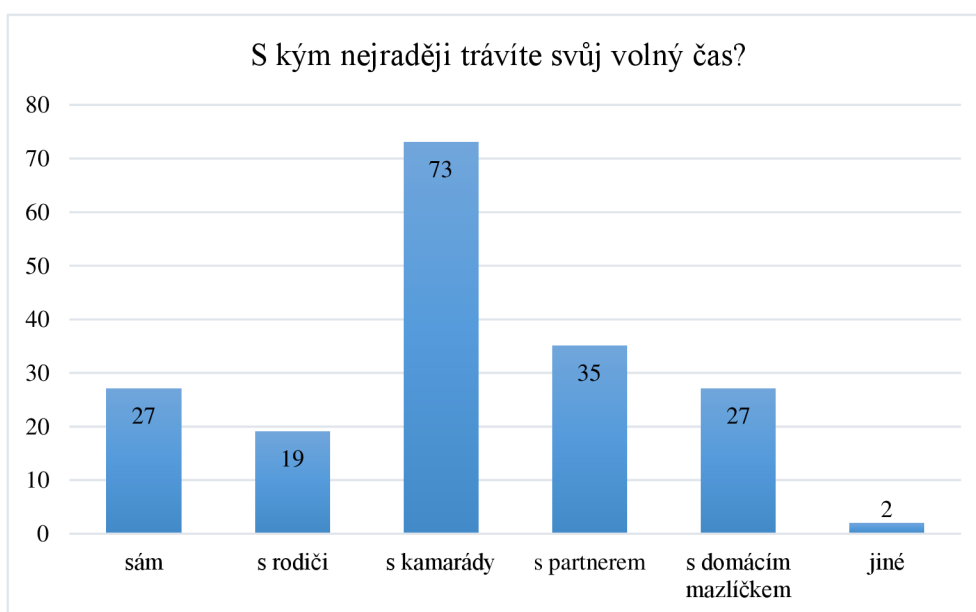
Tato položka byla v dotazníku s možností výběru více odpovědí, ale i s možností připsat svou vlastní odpověď. Na výběr byly možnosti: „doma“, „v přírodě“, „v restauračním zařízení“, „v zájmové organizaci.“ Nejvíce respondentů tráví volný čas v přírodě, konkrétně 78 z celkového dotazovaného vzorku. Druhé časté místo je doma – tuto odpověď uvedlo 35 respondentů. 18 respondentů poté rádo tráví svůj volný čas v restauračním zařízení a 13 respondentů v zájmové organizaci. Možnost odpovědi „Jiné“ využilo celkem pět respondentů a jejich odpovědi zní následovně: „u přátel na bytě“, „ve sportovním centru“, „gym“, „kdekoliv se můžu hýbat a být se svými blízkými“ a „na cestách“.

Graf č. 4: Kde nejraději trávíte svůj volný čas? Zdroj: vlastní

Položka č. 5 – S kým nejraději trávíte svůj volný čas?

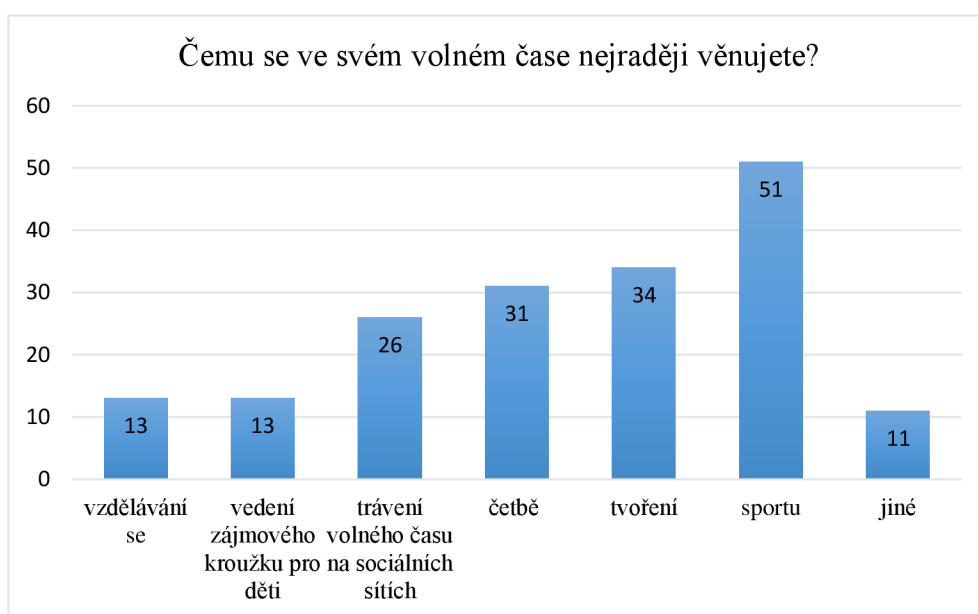
Jako položka předešlá, i tato byla s možností výběru více odpovědí, respondenti však mohli dopsat i svoji vlastní odpověď. Na otázku „S kým nejraději trávíte svůj volný čas“ mohli odpovědět následovně: „sám“, „s rodiči“, „s kamarády“, „s partnerem“, „s domácím mazlíčkem“ či „jiné“. Nejvíce respondentů, konkrétně 73, tráví svůj volný čas „s kamarády“. Druhá nejčastější odpověď byla „s partnerem“, takto odpovědělo 35 respondentů. Na třetím místě, s totožným počtem odpovědí, se umístily odpovědi „s domácím mazlíčkem“ a „sám“. 19 respondentů poté odpovědělo „s rodiči“. Výběru „Jiné“ v tomto případě využili 2 respondenti, kde odpověděli: „S příbuznými“, „S rodinou“.

Graf č. 5: S kým nejraději trávíte svůj volný čas? Zdroj: vlastní

Položka č. 6 – Čemu se ve svém volném čase nejraději věnujete?

Šestá položka dotazníku byla zaměřena na činnosti a aktivity, kterým se studenti ve svém volném čase věnují. Na výběr bylo šest odpovědí, navíc taktéž možnost dopsání své činnosti v odpovědi „Jiné“. Vypsání aktivit můžeme vidět v grafu č.6, který je uvedený níže. Z odpovědí vyplývá, že nejvíce respondentů se ve svém volném čase věnuje sportu, celkem 51 jedinců, poté tvoření, 34 jedinců a četbě, 31 jedinců. Volný čas je v současném světě velmi ovlivněn sociálními sítěmi; tento rys se propsal i do výsledků tohoto výzkumu. Sociálním sítím se ve svém volném čase, podle výsledků respondentů, věnuje 26 jedinců. Po 13 odpovědích získala možnost „vzdělávání se“ a „vedení zájmového kroužku pro děti“. Možnost „Jiné“ využilo celkem 11 respondentů, jednalo se o „Cestování“, „Turistiku“, „Věnování volného času domácím mazlíčkům a malým sestřenkám“, „hudbu“, „tanec“, „zpěv“, „hru na kytaru“, „odpočinek“, „péči o rostliny“, „agility“, „vaření či bylinkaření“.

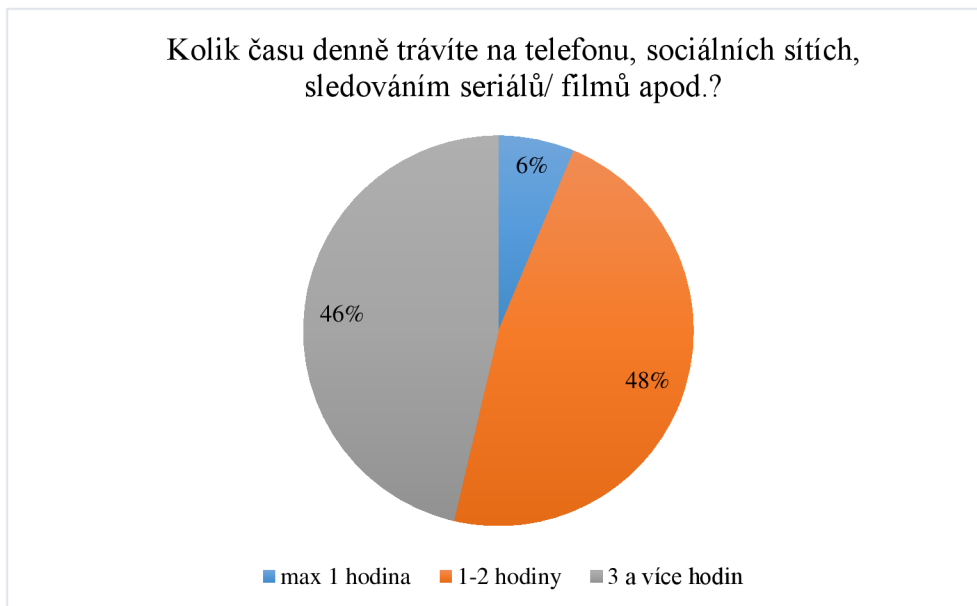

Graf č. 6: Čemu se ve svém volném čase nejraději věnujete? Zdroj: vlastní

Položka č. 7 - Kolik času denně trávíte na telefonu, sociálních sítích, sledováním seriálů/ filmů apod.?

Na následující položenou otázku mě velmi zajímala odpověď, jelikož jsme obklopeni moderními technologiemi a sociálními sítěmi téměř každý den. Velká část, konkrétně 48 % dotazovaných, (což odpovídá 45 respondentům) odpověděla, že na telefonu, sociálních sítích či sledováním seriálů a filmů tráví denně 1-2 hodiny. 46 % respondentů (tj. 44 jedinců) však

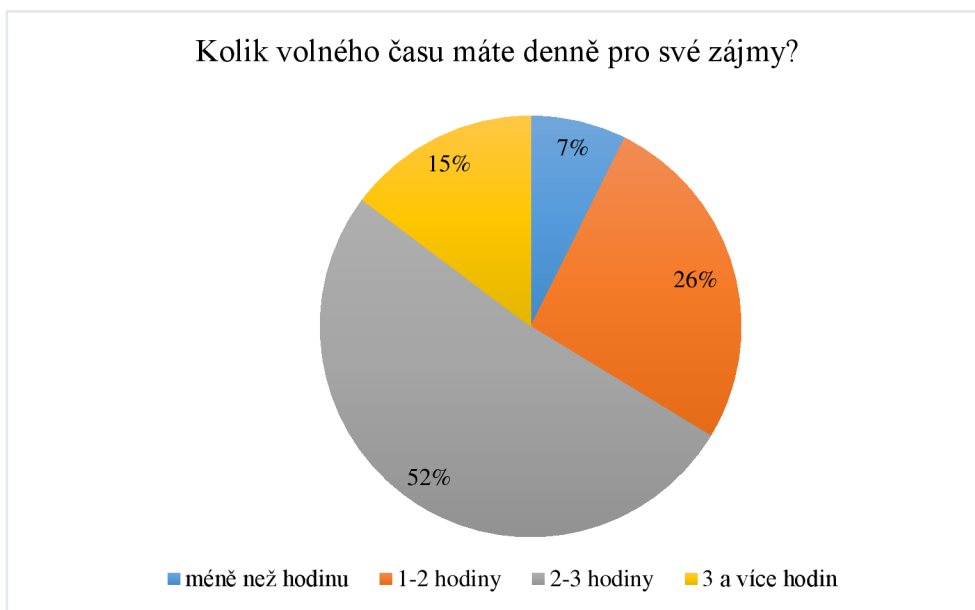
uvedlo 3 a více hodin. 46 % dotazovaných se věnuje sociálním sítím a sledováním filmů více jak 3 hodiny denně. Pouze 6 % (tj. 6 respondentů) tráví na telefonu, sociálních sítích či sledováním seriálů a filmů maximálně 1 hodinu denně.

Graf č. 7: Kolik času denně trávíte na telefonu, sociálních sítích, sledováním seriálů/ filmů apod.? Zdroj: vlastní

Položka č. 8 – Kolik volného času máte denně pro své zájmy?

Mnoho studentů nemá tolik volného času, kolik by si představovali. Následující graf (č.8) znázorňuje, kolik volného času pro své zájmy studenti vysoké školy, konkrétně oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“ mají. Nejvíce respondentů, konkrétně 52 % (tj. 49 respondentů), uvedlo, že pro své zájmy mají denně 2-3 hodiny. 1-2 hodiny denně uvedlo celkem 26 % respondentů (tj. 25 jedinců). Odpověď 3 a více hodin volného času uvedlo 15 % (tj. 14 jedinců). Méně, než jednu hodinu volného času denně uvedlo 7 respondentů (tj. 7 %). Každý jednotlivec má svůj volný čas rozvrhnutý jiným způsobem a je důležité si každý den vyhradit alespoň nějaký časový prostor pro své vlastní zájmy, které nás obohacují a přináší nám potěšení.

Graf č. 8: Kolik volného času máte denně pro své zájmy? Zdroj: vlastní

Položka č. 9. a č. 10.– Navštěvujete nějaké volnočasové organizace? Jaké konkrétně?

Tyto položky zjišťují, zda studenti navštěvují volnočasové organizace a o jaké konkrétní organizace se jedná. Již z grafu č. 9 je zřejmé, že většina studentů volnočasové organizace nenavštěvuje – jedná se o 67 % (což odpovídá 64 respondentům). Zbytek respondentů volnočasové organizace navštěvuje, konkrétně 33 % (neboli 31 respondentů).

Položka č. 10 byla zaměřena pouze na respondenty, kteří v předešlé položce dotazníku odpověděli „Ano“ (tzn. volnočasové organizace navštěvují). Konkrétní znění této položka je „Jaké organizace to jsou?“. Z celkových 31 odpovědí se nejvíce objevovala volnočasová organizace Skaut, který navštěvuje celkem 9 respondentů. Na druhém místě se umístil Sokol společně s Hasičem, každou z těchto organizací navštěvují 4 respondenti. Dále má své zastoupení jak Sportovní, tak i Taneční klub, kde jsou v každé organizaci zastoupeni 3 respondenti. Po jednom se poté respondenti účastní Sboru, 3D tisku, Centra orientálního tance, Domu dětí a mládeže, Hudební školy, Společenství pro mládež, Dobrovolnictví v centru pro mládež a zastoupeno je i Hnutí DUHA. Celkový přehled můžeme vidět v grafu č. 10, viz níže.

Graf č. 9: Navštěvujete nějaké volnočasové organizace? Zdroj: vlastní

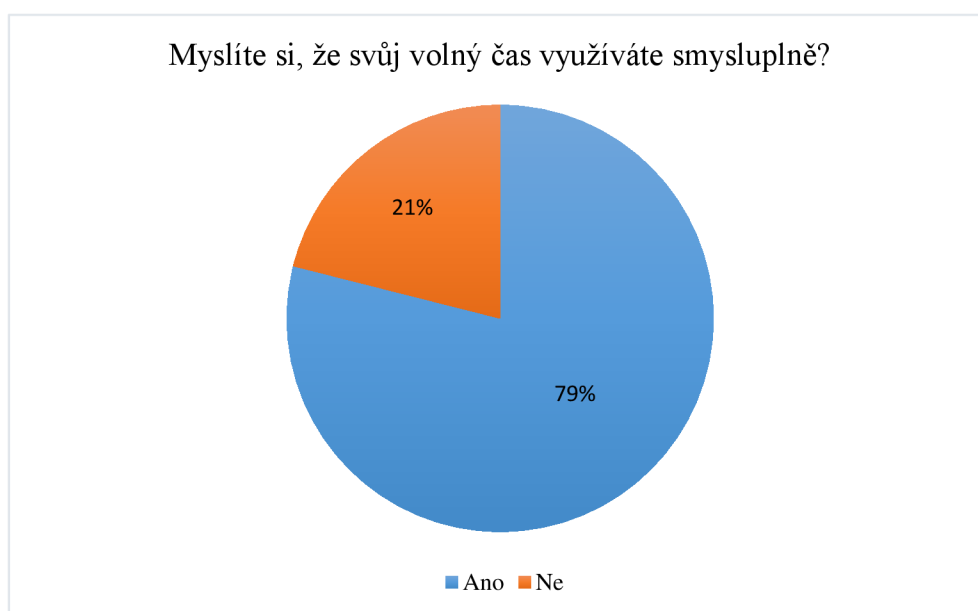

Graf č. 10. Konkrétní navštěvované volnočasové organizace. Zdroj: vlastní

Položka č. 11 a 12 – Myslíte si, že svůj volný čas trávíte smysluplně? Pokud jste odpověděli ne, proč si to myslíte?

Tato otázka byla zvolena z důvodu, abych zjistila, zda studenti tráví svůj volný čas smysluplně a využívají jej k zájmům a činnostem, které je samotné obohacují a rozvíjí je. Podle výsledků v grafu č. 11 můžeme vidět, že 79 % respondentů (tj. 75 jedinců) se domnívá, že svůj volný čas tráví smysluplně. Oproti tomu 21 % respondentů (tj. 19 jedinců) si to nemyslí. Pro jedince, kteří si myslí, že svůj volný čas smysluplně netráví, navazovala další otázka - „Proč si to myslíte?“ Odpovědi na tuto otázku byly různorodé. Nejpočetnější odpovědi se však vztahovaly k sociálním sítím. Celkem 42 % respondentů z 19 (tj. 8 jedinců) odpovědělo, že

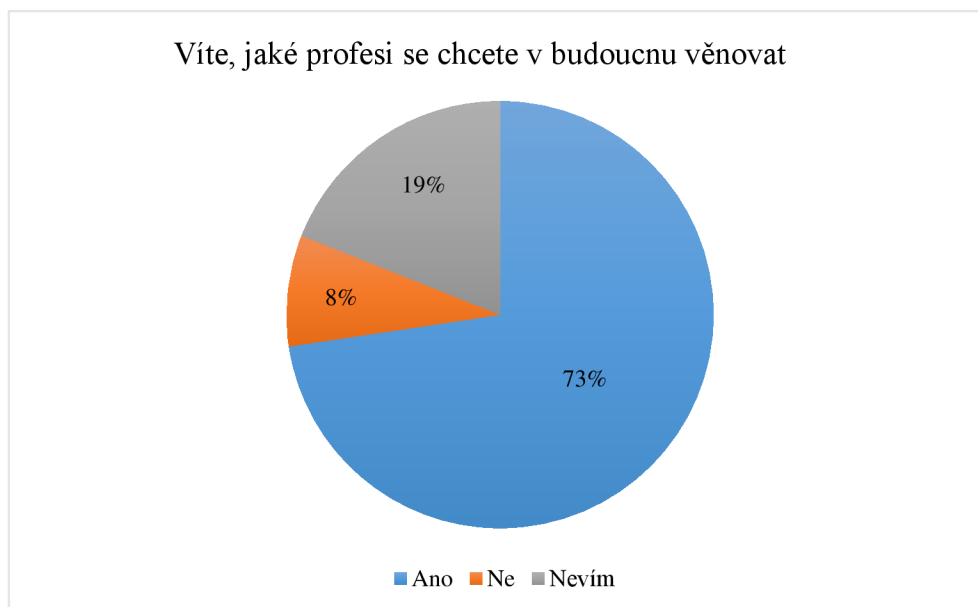
tráví zbytečně mnoho času na sociálních sítích či na počítači a tato činnost jim tak zabírá zbytečně mnoho času. Respondenti také uváděli oblasti, kterým se aktuálně nevěnují, ale ve kterých by se chtěli zlepšit – často se jednalo o seberozvoj, vzdělávání se a obecně aktivnější využití volného času. Konkrétně tak odpovědělo 21 % respondentů (tj. 4 jedinci). Odpovědi znějí následovně: „*Mohla bych se více věnovat škole a seberozvoji*“, „*Nedělám nic pro svůj rozvoj*“, „*Mohla bych více času věnovat sportu a seberozvoji*“, „*Měla bych se více věnovat vzdělávání*.“ Zbýlých 26 % odpovědí respondentů (tj. konkrétně 5) je poněkud obecných a znějí následovně: „*Chtěla bych z vládnout víc aktivit, ale nedaří se mi to*“, „*Jsem si vědoma, že jim často plýtvám*“, „*Nedostatek času způsobuje „skákání“ od jednoho k druhému: pouze zahájení činnosti, bez jejího smysluplného rozvinutí*“, „*Nenaplnuje mě to*“, „*Řekla bych, že jak kdy.*“

Graf č. 11: Myslíte si, že svůj volný čas využíváte smysluplně? Zdroj: vlastní

Položka č. 13 – Víte, jaké profesi se chcete v budoucnu věnovat?

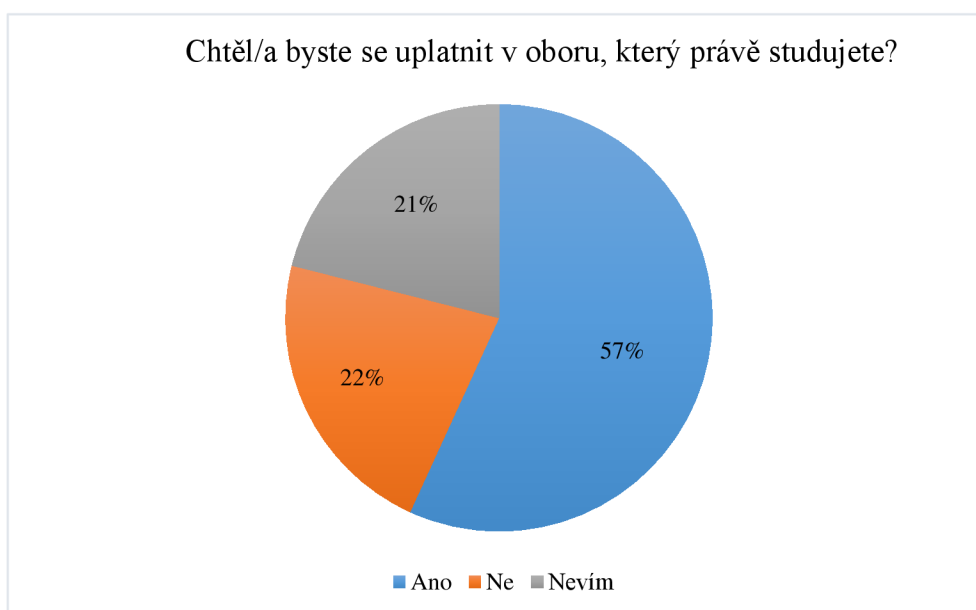
Tato položka zjišťuje, zda respondenti, konkrétně studenti oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“, vědí, jakému povolání by se chtěli v budoucnu věnovat. I přes to, že si studenti vybrali právě tyto obory, není zcela jednoznačné, zda se jim chtějí i v budoucnu věnovat. Do odpovědí jsem zařadila kromě „Ano“ a „Ne“ také odpověď „Nevím“ (právě z toho důvodu, že ne každý může být v tuto chvíli již rozhodnut). V grafu č. 12 můžeme vidět, že 73 % (což odpovídá 69 respondentům) má jasno v tom, jakému povolání by se chtělo v budoucnu věnovat. 19 % (tj. 18 respondentů) ještě neví, jaká profese je pro ně prioritní a 8 % (což odpovídá 8 respondentům) není rozhodnuto jaké profesi by se v budoucnu chtělo věnovat.

Graf č. 12: Víte, jaké profesi se chcete v budoucnu věnovat? Zdroj: vlastní

Položka č. 14 - Chtěl/a byste se uplatnit v oboru, který právě studujete?

V této položce byli studenti dotázáni, zda by se chtěli uplatnit v oboru, který momentálně studují. Výsledky vyšly poněkud překvapivě. Na výběr měli respondenti opět možnost odpovědi „Ano“, „Ne“ i „Nevím“. Respondentů, kteří se chtějí po dokončení studia dále věnovat oboru, který vystudují, je 57 % (tj. 54 jedinců). Studentů, kteří ještě nevědí, zda se danému oboru chtějí dále věnovat, je celkem 21 % (tj. 20 jedinců). Odpověď „Ne“ zvolilo 22 % respondentů (tj. 21 jedinců), (viz graf č. 13).

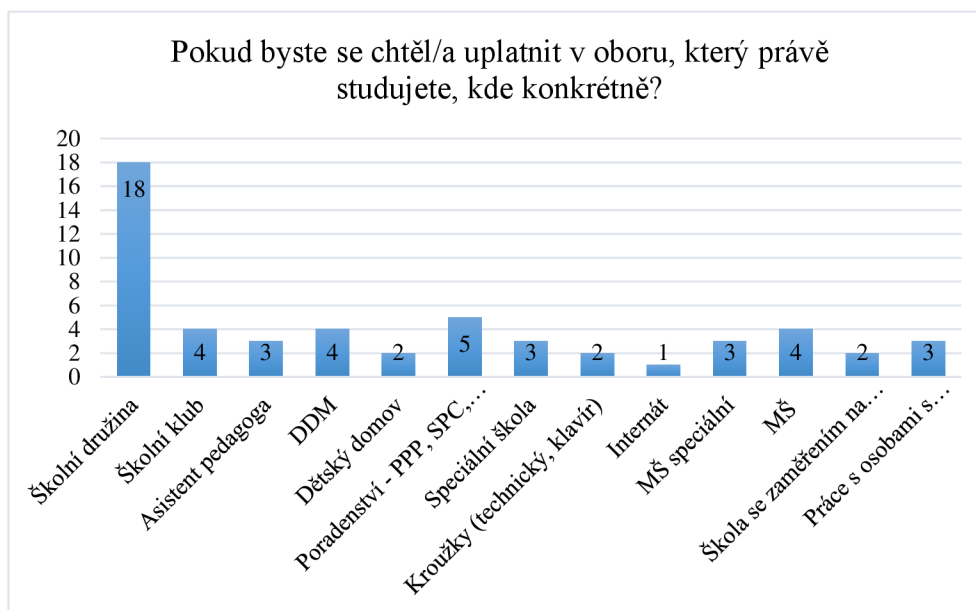

Graf č. 13: Chtěl/a byste se uplatnit v oboru, který právě studujete? Zdroj: vlastní

Následující dvě položky, č. 15 a č. 16, rozšiřují předchozí odpověď na otázku, zda studenti vědí, jaké profesi se chtějí v budoucnu věnovat a zda se v oboru, který momentálně studují, chtějí uplatnit. Do volné odpovědi měli možnost napsat, kde konkrétně by se chtěli uplatnit, ať už chtějí či nikoli pokračovat v oboru, který studují.

Položka 15 - Pokud byste se chtěl/a uplatnit v oboru, který právě studujete, kde konkrétně?

Jelikož ve výzkumném vzorku dominují dva studijní obory, kterými jsou „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“, odpovědi na tuto otázku zasahují i do speciálně pedagogické sféry. Ne všichni respondenti, kteří v předešlé otázce odpověděli „Ano“, odpověděli u této otázky. Celkově zde odpovědělo 55 respondentů z 56. Respondenti, kteří by se chtěli uplatnit v oboru, nejčastěji uváděli jako místo svého působení Školní družinu (18 respondentů) nebo obecně poradenství (5 respondentů; někteří přímo specifikovali „*PPP*“ (konkrétně 1), „*SPC*“ (konkrétně 1) či „*výchovný poradce*“ (konkrétně 2 respondenti). 4 respondenti se chtějí uplatnit ve školním klubu, stejné číslo se objevilo i u DDM nebo asistenta v mateřské škole. Dále je zde zastoupena možnost stát se asistentem pedagoga nebo se uplatnit v rámci speciální školy a speciální mateřské školy (každou možnost zvolili 3 respondenti). Taktéž 3 respondenti odpověděli konkrétně: „*Práce s osobami s poruchou sluchu*“. Někteří respondenti chtějí své vzdělání uplatnit v dětských domovech (konkrétně 2 respondenti) nebo škole se zaměřením na logopedii (taktéž 2 respondenti). V odpovědích se objevilo i uplatnění v kroužcích s dětmi (konkrétně hra na klavír a technický kroužek pro mládež). Pouze u jednoho respondenta se objevilo uplatnění na internátu. Jeden respondent odpověděl více ze široka a to: „*Školní družina, zájmový kroužek, tábor, možná i jako animátor v domově důchodců*“.

Graf č. 14: Pokud byste se chtěl/a uplatnit v oboru, který právě studujete, kde konkrétně? Zdroj: vlastní

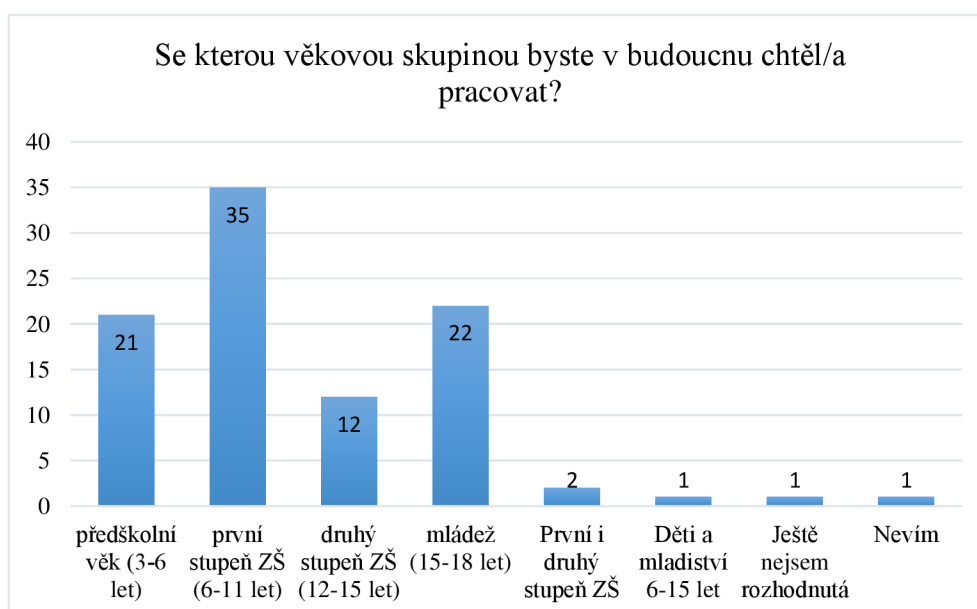
Položka č. 16 - Pokud byste se nechtěl/a uplatnit v oboru, který právě studujete, kde jinde byste se chtěl/a uplatnit?

Tato položka je zaměřená právě na ty studenty, kteří se v oboru nechtějí uplatnit. Celkově zde odpovědělo 25 respondentů z 21, což znamená, že zde odpověděli i 4 respondenti, kteří v předešlé položce (č. 14) odpověděli „Nevím“. Do volné odpovědi měli respondenti možnost napsat, kde jinde by se chtěli uplatnit. Odpovědi byly různorodé a několik z nich vybočovalo i mimo pedagogické působení. Několikrát se zde objevovala učitelka v MŠ, konkrétně tak odpověděli 4 respondenti; 6 respondentů by se chtělo v budoucnu uplatnit v učitelství, ať už 1. stupně (2 respondenti), 2. stupně (1 respondent), učitelství SŠ (1 respondent) nebo učitelství ve speciální ZŠ (1 respondent). Jeden respondent by chtěl působit jako učitel „výtvarky“. Překvapivé pro mne byly 2 odpovědi, které směřovaly k uplatnění na sociálních sítích, jedna konkrétní zněla: „*V sociálních sítích, chtěla bych inspirovat mladé lidi prostřednictvím Instagramu*“. Další 2 respondenti by se chtěli uplatnit obecně v oblasti sportu. Mezi odpověďmi se objevila i jedna nejistá, konkrétně: „*Nedokážu odpovědět*“, a jedna poněkud negativní vůči školství: „*Všude jinde, jenom ne ve školství*“. Následujících 9 odpovědí mělo pouze jednoho zástupce. Odpovědi znějí:

„*Chtěla bych podnikat, mít vlastní kavárnu*“, „*Chtěla bych pracovat s dětmi ze sociálně slabších rodin*“, „*Chtěla bych studovat ČJ – MA a jít učit na základní školy + doučování, které dělám již teď*“, „*fotografka*“, „*u Policie*“, „*v oblasti vědy*“, „*v televizi (mám vzdělání technika)*“, „*umění, tanec*“, „*Zdravotnictví, veterina.*“

Položka č. 17 - Se kterou věkovou skupinou byste v budoucnu chtěl/a pracovat?

Tato položka se zaměřuje na věkovou skupinu jedinců, se kterými by chtěli budoucí vychovatelé, asistenti či jiní pedagogičtí pracovníci pracovat. Respondenti měli na výběr ze čtyř odpovědí, popř. dopsání své vlastní odpovědi v kolonce „Jiné“. Nejvíce respondentů (konkrétně 35) by v budoucnu chtělo pracovat s věkovou skupinou 6-11 let, která odpovídá prvnímu stupni ZŠ. S mládeží ve věku 15-18 let by chtělo pracovat celkem 22 respondentů. Pouze o jednoho respondenta méně, tj. 21 jedinců, by chtělo pracovat s dětmi ve věku od 3 do 6 let, což odpovídá předškolnímu věku. Druhému stupni ZŠ, tj. věku 12 až 15 let, by se chtělo věnovat 12 respondentů. V odpovědi „Jiné“ uvedlo 5 respondentů: „První i druhý stupeň ZŠ“ (tato odpověď se týkala dvou respondentů), „Děti a mladiství 6-15 let“, „Ještě nejsem rozhodnutá“ a „Nevím“ (viz graf č. 15).

Graf č. 15: Se kterou věkovou skupinou byste v budoucnu chtěl/a pracovat? Zdroj: vlastní

Položka č. 18 - Věnujete se ve svém volném čase aktivitám, které později zúročíte ve svém budoucím povolání?

V této položce měli respondenti možnost odpovědi „Ano“ či „Ne“. Výsledky byly téměř totožné. 52 % (neboli 49 respondentů) se ve svém volném čase věnuje aktivitám, které později mohou zúročit ve svém budoucím povolání. Zbylých 48 % (což odpovídá 46 respondentům) se ve svém volném čase takovým aktivitám nevěnuje, což je podle mého názoru škoda, jelikož každá „praxe“ či nová zkušenost přináší mnoho poznatků.

Graf č. 16: Věnujete se ve svém volném čase aktivitám, které později zúročíte ve svém budoucím povolání? Zdroj: vlastní

Položka č. 19 - Pokud ANO, jaké aktivity to jsou?

Následující položka navazuje na předchozí položku (č. 18), kde byli studenti dotazováni, zda se ve svém volném čase věnují aktivitám, které později zúročí ve svém budoucím povolání. Respondenti, kteří odpověděli na předchozí otázku „ano“, zde měli možnost vyjádřit o jaké aktivitě se konkrétně jedná. Odpovědi byly opět různorodé a zasahovaly do mnoha sfér. Respondenti zpravidla uváděli více aktivit, kterým se věnují. Z celkových 49 respondentů na otázku odpovědělo 48 respondentů. Odpověď, která se objevovala nejčastěji, směřovala do oblasti hudební. Celkem 17 respondentů odpovědělo, že se ve svém volném čase věnuje zpěvu, hře na kytaru, flétnu, ukulele nebo obecně „*hře na hudební nástroj*.“ Druhá nejčastější odpověď byla směřována do oblasti sportu, tuto odpověď napsalo 10 respondentů. Jejich odpovědi byly ať už obecně: „*Sport*“, nebo konkrétně vyjmenovávali, kterým sportům se věnují – uvedena byla „*jóga*“, „*atletika*“, „*všemožné druhy sportů*“ či „*tanec*“.

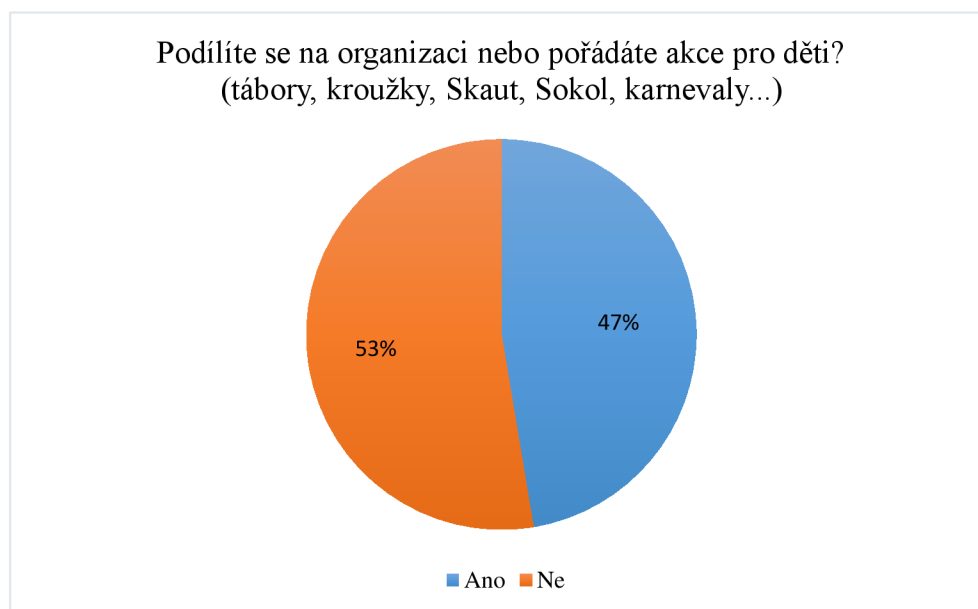
Mezi další zmíněné aktivity se na základě odpovědí respondentů umístili „*Hasiči*“, „*Vedu skaut, karnevaly*“, „*Aktivně maluji, sbírám nápady na tvoření s dětmi*“, „*Dělám asistentku dceři s autismem od známé*“, „*Hlídám děti, tvořím, zpívám*“, „*Kroužky aj. aktivity s dětmi*“, „*Tvoření výrobků s mladšími sourozenci*“, „*Aktivně fotím*“, „*Doučování ČJ, MA, AJ*“, „*Navštěvuji DDM, kde vedu i kroužek*“, „*Tanec*“, „*Doučuji češtinu*“, „*Mám půl úvazek v MŠ*“, „*Sebeobrana*“, „*Učím se znakový jazyk*“, „*Zájmové činnosti s dětmi*“, „*Brigáda v Montessori centru, hlídání dětí, vedení zájmového kroužku v DDM, tábory*“, „*Hlídání dětí*“,

„Podílím se na vedení skautské družiny“, „Pracuji na hotelu, jako animátor“, „Vedu kroužek „Šikovné ručičky“, „Zaměřuji se na sociální síť“, „Věnuji se sportu s dětmi“.

Podle odpovědí respondentů se ukázalo, že většina se již nyní, v průběhu studia, věnuje aktivitám, které později může zúročit ve svém budoucím povolání.

Položka č. 20 - Podílíte se na organizaci nebo pořádáte akce pro děti? (tábory, kroužky, Skaut, Sokol, karnevaly...)

Podle mého názoru by každý jedinec, který se rozhodne pro studium oboru „vychovatelství či vychovatelství se speciální pedagogikou“, měl věnovat aktivitám s dětmi a mladistvými nejen v rámci povinné školní praxe, ale do určité míry i ve svém volném čase. Tato položka byla položena právě z důvodu zjištění, zda se studenti těchto oborů (díky kterým budou moci pracovat nejen s dětmi, ale i mladistvými, popřípadě dospělými) sami již nyní zapojují do aktivit, kroužků či jiných akcí. Jako odpověď na otázku, zda se studenti sami podílí na organizaci nebo pořádání akcí pro děti, měli respondenti na výběr možnosti „Ano“ a „Ne“. V celkovém výsledku jsem čekala mnohem výraznější převahu kladného výsledku. Výsledky jsou téměř vyrovnané, více studentů se však do aktivit nezapojuje. Konkrétně se jedná 53 % respondentů (tj. 50 jedinců), kteří uvedli, že se neúčastní ani nepodílí na přípravách akcích pro děti. Zbýlých 47 % respondentů (neboli 45 jedinců) se na akcích podílí (viz graf č. 17).

Graf č. 17: Podílíte se na organizaci nebo pořádáte akce pro děti? (tábory, kroužky, Skaut, Sokol, karnevaly...)? Zdroj: vlastní

Položka č. 21 - Pokud ANO, jaké akce/ kroužky to jsou?

Následující položka opět navazuje na předešlou, kde jsme se respondentů ptali, zda se podílejí na organizaci nebo sami akce pro děti pořádají. Celkem 45 respondentů odpovědělo „Ano“ na otázku, zda se podílejí na organizaci nebo pořádají akce pro děti. Téměř každý respondent ve své odpovědi uvedl více než jednu činnost, na které se podílí či ji pořádá. Nejčastější odpověď byla „*Tábor*“. Celkem 17 respondentů ve své odpovědi zmínilo, že se účastní letních táborů různého typu, např. „*Dětské letní tábory*“, „*Letní tábory*“, „*Příměstské tábory*“ či „*Skautské tábory*“.

Zbylé odpovědi byly různorodé a jednalo se o:

„*Akce v rámci dobrovolných hasičů – tábory, branný běh...*“, „*Besídky s dětmi*“, „*Dětské dny a jiné akce v komunitním centru*“, „*dětské dny pro děti*“, „*příměstské tábory*“, „*Dětské dny pro rodiny s dětmi*“, „*Hasiči*“, „*Jsem dobrovolník v organizaci Duha*“, „*klub Rodinka*“, „*jsem součástí florbalového a fotbalového kroužku u nás na vesnici*“, „*karneval, masopust*“, „*Skautské tábory*“, „*Keramický klubík pro rodiče s dětmi*“, „*podílím se na akcích pro děti (čarodějnice, letní akce, den dětí ...)*“, „*vedu kroužek hasičů pro děti*“, „*podílím se na sportovních akcích pro děti*“, „*pomáhám organizovat koncerty pro ZUŠ, soustředění*“, „*kroužky v rámci školního klubu*“, „*pomáhám s dětskými dny a akcemi pro děti v obci a okolí*“, „*pomáhám s vedením hasiče*“, „*vedu výtvarný kroužek v DDM*“, „*Různé doprovodné programy během městských akcí*“, „*pomáhám s vedením sportovního kroužku pro děti do 6 let*“, „*Tábor*“, „*kroužek – SDH*“, „*Sokol*“, „*Thaibox*“, „*vedu s kamarádkou taneční kroužek pro malé děti, pořádám jednou za měsíc hudební odpoledne pro veřejnost*“, „*Sokol*“, „*pomáhám vést předměstské tábory*“, „*tábor*“, „*karneval*“, „*vedu výtvarný kroužek na ZŠ*“, „*taneční soustředění, akce, soutěže*“, „*pomáhám vést výtvarný kroužek pro mládež*“, „*Rozloučení s prázdninami nebo dětský den*“, „*vedu kroužek, v létě letní tábor*“, „*tábory, skaut, karnevaly, dětské dny, brigáda s dětmi*“, „*vedu „Sokolíček“ pro malé děti*“.

Shrnutí dat

Výzkumný soubor tvořilo 95 respondentů, z toho velká většina, konkrétně 98 % žen (tj. 95) a 2 % mužů (tj. 2). Na začátku výzkumu byly stanoveny dvě základní hypotézy, které vycházely z hlavního cíle bakalářské práce. Prostřednictvím dotazníkového šetření jsme se je snažili naplnit nebo vyvrátit. Hypotézy měly znění:

1. Nadpoloviční část studentů, studující obor „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“, tráví svůj volný čas smysluplně aktivitami, které zúročí ve svém budoucím povolání.
2. Po ukončení studia oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“ se chce více jak polovina studentů v tomto oboru uplatnit.

H₁: Nadpoloviční část studentů, studující obor „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“, tráví svůj volný čas smysluplně aktivitami, které zúročí ve svém budoucím povolání.

K první hypotéze se vztahují celkem 4 otázky, které měly znění: „Kde nejraději trávíte svůj volný čas?“, „Čemu se ve svém volném čase nejraději věnujete?“, „Kolik volného času máte pro své zájmy?“, „Navštěvujete nějaké volnočasové organizace? Jaké?“, „Myslíte si, že svůj volný čas trávíte smysluplně?“.

Ze získaných dat bylo zjištěno, že studenti tráví svůj volný čas smysluplnými aktivitami. Odpovídají tomu i výsledky otázky č. 11, kde byli studenti tázáni, zda se domnívají, že svůj volný čas tráví smysluplně. Celkem 79 % respondentů (tj. 75 jedinců) uvedlo, že svůj volný čas smysluplně tráví. Zbýlých 21 % respondentů (tj. 19 jedinců) si myslí, že svůj volný čas smysluplně netráví. V otázce č. 12 poté uvedli důvody, proč si to myslí.

Hypotéza H₁ byla potvrzena.

H₂: Po ukončení studia oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“ se chce více jak polovina studentů v tomto oboru uplatnit.

Tuto hypotézu jsme zkoumali prostřednictvím 2 otázek, které měly znění: „Víte, jaké profesi se chcete v budoucnu věnovat?“ a „Chtěl/a byste se uplatnit v oboru, který právě studujete?“

Na otázku, zda studenti ví, jaké profesi by se chtěli v budoucnu věnovat, odpovědělo 73 % respondentů (tj. 69 jedinců) že vědí, jaké profesi se chtějí věnovat. 19 % respondentů (tj. 18 jedinců) zvolilo odpověď „Ne“, jelikož stále neví, jakému oboru by se v budoucnu chtěli

věnovat. Zbýlých 8 % respondentů (tj. 8 jedinců) vybralo odpověď „Nevím“ - tito respondenti zatím nemají představu o své budoucí profesi.

Druhá otázka zněla, zda by se studenti chtěli v oboru, který právě studují, do budoucna uplatnit. 57 % studentů (tj. 54 jedinců) odpovědělo „Ano“ – v oboru by se chtěli i po studiu uplatnit. 21 % studentů (tj. 20 respondentů) odpovědělo možností „Nevím“. Zbýlých 22 % studentů (tj. 21 jedinců) odpovědělo „Ne“ - v oboru se po studiu uplatnit nechtějí.

Nadpoloviční část respondentů by se po ukončení studia v oboru chtěla uplatnit.

Hypotéza H₂ byla potvrzena.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jak studenti vysoké školy, konkrétně oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“ tráví svůj volný čas a zda se sami zapojují do volnočasových aktivit pro děti či mládež. Dále bylo zjišťováno také, čemu se ve svém volném čase věnují, zda navštěvují nějaké volnočasové organizace (popřípadě jaké) a zda pořádají nebo se sami podílí na volnočasových kroužcích a aktivitách pro děti či mládež. Cílem práce bylo také zjistit, zda by se v budoucnu studenti chtěli uplatnit v oboru, který momentálně na vysoké škole studují. S tímto záměrem byl vytvořen dotazník, který byl následně rozeslán studentům prvních, druhých a třetích ročníků těchto dvou oborů.

Bakalářská práce byla rozdělena do dvou částí. V teoretické části jsem vycházela především z odborné literatury vztahující se k zájmovým činnostem a k volnému času. Případně také z internetových zdrojů. Praktická část byla uskutečněna prostřednictvím dotazníkového šetření mezi studenty. Použila jsem metodu kvantitativního výzkumu, do kterého se zapojilo celkem 95 respondentů oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*.“ Získané dotazníky jsem poté vyhodnotila do přehledných grafů.

Data získaná zpracováním dotazníků byla překvapivá, jelikož se ukázalo, že pouze 57 % z dotazovaných respondentů se chce po dostudování oboru „*vychovatelství* či „*vychovatelství se speciální pedagogikou*“ v budoucnu v těchto oborech uplatnit. Na začátku šetření byly stanoveny dvě základní hypotézy, které se zabývaly využitím volného času studentů a pozdějším uplatnění studentů ve vystudovaném oboru. Obě tyto hypotézy se, ačkoli byly výsledky poměrně těsné, potvrdily.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že studenti tráví svůj volný čas smysluplně a mají pestrou škálu zájmů, u kterých převládá sport a kreativní tvorba. Oproti tomu pouze 33 % studentů aktivně navštěvuje volnočasové organizace. Studenti ale často uváděli, že se zapojují do volnočasových aktivit s dětmi – jedná se např. o vedoucí na dětských táborech, hlídání dětí nebo o práci s mladými hasiči.

Tato práce mapuje aktuální situaci. Do budoucna by bylo zajímavé a přínosné, vrátit se k tomuto tématu s odstupem času a vyhodnotit změny zájmů u studentů v pozdějších letech. Bylo by zajímavé posoudit zájmy a aktivity další generace studentů a zjistit způsob, jakým využívají svůj volný čas. Taktéž by bylo možné provést komparaci současných a budoucích studentů. Již nyní jde vidět poměrně velký vliv moderních technologií na způsob trávení volného času u mnoha studentů. V budoucnu by se mohl stát ještě výraznějším.

Seznam bibliografických citací

Odborná literatura

BENDL, Stanislav, 2015. *Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru*. Vyd. 1. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4248-9.

BĚLECKÝ, Zdeněk. 2007. *Klíčové kompetence v základním vzdělávání*. V Praze: Výzkumný ústav pedagogický. ISBN 978-80-87000-07-6.

FRANC, Martin a Jiří KNAPIK, 2013. *Volný čas v českých zemích 1957-1967 = Leisure in the Czech lands in 1957-1967*. Vyd. 1. Praha: Academia. Šťastné zítřky, sv. 8. ISBN 978-80-200-2229-5.

HARTL, Pavel, 2004. *Stručný psychologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7178-803-4.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ, 2011. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0030-7.

HOFBAUER, Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7178-927-7.

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

KANTOROVÁ, Jana, 2010. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky II*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex. ISBN 978-80-7409-030-1.

KAPLÁNEK, Michal, 2017. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1250-8.

KOLÁŘ, Zdeněk, 2012. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Vyd. 1. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3710-2.

KOPŘIVA, Pavel, Jana NOVÁČKOVÁ, Dobromila NEVOLOVÁ a Tatiana KOPŘIVOVÁ, 2008. *Respektovat a být respektován*. Vyd. 3. Kroměříž: Spirála. ISBN 978-80-904030-0-0.

KRATOCHVÍLOVÁ, Emília, 2004. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučování v pedagogickej teórii a v praxi*. Vyd. 1. Bratislava: Univerzita Komenského, ISBN 80-223-1930-9.

NOVOTNÁ, Erika, 2017. *Pedagogika volného času: teória výchovy mimo vyučovania a vo voľnom čase*. Prešov: Rokus. ISBN 9788089510580.

PÁVKOVÁ, Jiřina, 2002. *Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7178-711-2.

PÁVKOVÁ, Jiřina, 2014. *Pedagogika volného času*. Vyd. 1. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-666-6.

ŠERÁK, Michal, 2009. *Zájemové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-551-6.

ŠKOVIERA, Albín, 2022. *Vychovatelství a výchova*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7560-416-3.

VALIŠOVÁ, Alena, 2008. *Jak získat, udržet a neztrácet autoritu*. Vyd. 1. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2282-5.

Elektronické zdroje:

DDM Olomouc – Volný čas na přání. Pro všechny. DDM Olomouc - Volný čas na přání. Pro všechny. [online]. Copyright © 2019 Dům dětí a mládeže Olomouc. Všechna práva vyhrazena. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.ddmolomouc.cz/krouzky>

NOVOTNÝ, Petr, Karla BRÜCKNEROVÁ, Milada RABUŠICOVÁ, Libor JUHAŇÁK, Dana KNOTOVÁ a Katarína ROZVADSKÁ, 2021. *Netradiční studenti pedagogických oborů na českých vysokých školách* [online]. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9974-6.

Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2638033983/bookReader?accountid=16730>

Anon., [b.r.]. Svět volného času. *Vývoj trendů*. Kladno, AISIS, z.ú., [online], [cit. 2022-12-05], Dostupné z: www.svetvolnehocasu.com /CZ/vyvoj-trendu.html

TELEVIZE, Česká, 2022. Zájem o členství ve skautu je mimořádný. Čekací listiny jsou i na několik let. *ČT24 – Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR – Česká televize* [online] [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3512738-zajem-o-clenstvi-ve-skautu-je-mimoradny-cekaci-listiny-jsou-i-na-nekolik-let>

Zákon č. 563/2004 Sb. 2004. *Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů*.
Česká republika. [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Seznam grafů

Graf č. 1: Počet respondentů

Graf č. 2: Pohlaví respondentů

Graf č. 3: Věk respondentů

Graf č. 4: Kde nejraději trávíte svůj volný čas?

Graf č. 5: S kým nejraději trávíte svůj volný čas?

Graf č. 6: Čemu se ve svém volném čase nejraději věnuješ?

Graf č. 7: Kolik času denně trávíte na telefonu, sociálních sítích, sledováním seriálů/ filmů apod.?

Graf č. 8: Kolik volného času máte denně pro své zájmy?

Graf č. 9: Navštěvujete nějaké volnočasové organizace?

Graf č. 10: Konkrétní navštěvované volnočasové organizace.

Graf č. 11: Myslíte si, že svůj volný čas využíváte smysluplně?

Graf č. 12: Víte, jaké profesi se chcete v budoucnu věnovat?

Graf č. 13: Chtěl/a byste se uplatnit v oboru, který právě studujete?

Graf č. 14: Pokud byste se chtěl/a uplatnit v oboru, který právě studujete, kde konkrétně?

Graf č. 15: Se kterou věkovou skupinou byste v budoucnu chtěl/a pracovat?

Graf č. 16: Věnujete se ve svém volném čase aktivitám, které později zúročíte ve svém budoucím povolání?

Graf č. 17: Podílíte se na organizaci nebo pořádáte akce pro děti? (tábory, kroužky, Skaut, Sokol, karnevaly...)?

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník pro studenty oboru „*vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou*“

1. Věk

➤ _____

2. Pohlaví

- Žena
- Muž

3. Studujete obor

- Vychovatelství
 - Vychovatelství a speciální pedagogika
-

4. Kde nejraději trávíte svůj volný čas?

- Doma
- v přírodě
- v zájmové organizaci (kroužek...)
- v restauračním zařízení
- jiná...

5. S kým nejraději trávíte svůj volný čas?

- sám
- s rodiči
- s kamarády
- s partnerem
- s domácím mazlíčkem

6. Čemu se ve svém volném čase nejraději věnujete?

- vzdělávání se
- vedení zájmového kroužku pro děti
- trávení volného času na sociálních sítích
- četbě
- trávení času na sociálních sítích
- tvoření
- jiná...

7. Kolik času denně trávíte na PC, telefonu, sociálních sítích, sledováním seriálů/ filmů. apod.?

- max 1 hodina
- 1-2
- 3 a více hodin denně

8. Kolik volného času máte denně pro své zájmy?

- méně než hodinu
- 1-2 hodiny
- 2-3 hodiny
- 3 a více hodin

9. Navštěvujete nějaké volnočasové organizace?

- Ano
- Ne

10. Pokud Ano, jaké?

➤ _____

11. Myslíte si, že svůj volný čas využíváte smysluplně?

- Ano
- Ne

12. Pokud jste odpověděl/a NE, proč si to myslíte?

- _____
-

13. Víte, jaké profesi se chcete v budoucnu věnovat?

- Ano
- Ne
- Nevím

14. Chtěl/a byste se uplatnit v oboru, který právě studujete?

- Ano
- Ne
- Nevím

15. Pokud byste se chtěl/a v oboru, který právě studujete uplatnit, kde konkrétně?

- _____

16. Pokud byste se nechtěl/a v oboru, který právě studujete uplatnit, kde jinde byste se chtěl/a uplatnit?

- _____

17. Se kterou věkovou skupinou byste v budoucnu chtěl/a pracovat?

- Předškolní věk (3-6 let)
- První stupeň ZŠ (6-11 let)
- Druhý stupeň ZŠ (12-15 let?)
- Mládež (15-18 let)

18. Věnujete se ve svém volném čase aktivitám, které později zúročíte ve svém budoucím povolání?

- Ano
- Ne

19. Pokud ANO, jaké aktivity to jsou?

- _____

20. Podílíte se na organizaci nebo pořádáte akce pro děti? (tábory, kroužky, Skaut, Sokol, karnevaly...)

- Ano
- Ne

21. Pokud ano, jaké akce/ kroužky to jsou?

- _____

ANOTACE

Jméno a příjmení	Adéla Turková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Dana Cibáková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Zájmové a volnočasové aktivity studentů vysoké školy
Název v angličtině:	Interests and leisure activities of university students
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na využití volného času studentů vysoké školy oboru „ <i>vychovatelství a vychovatelství se speciální pedagogikou</i> .“ Cílem je zjistit, jak tráví studenti volný čas, zda se sami zapojují do volnočasových aktivit pro děti či mládež a zda se chtějí v oboru, který studují v budoucnu uplatnit.
Klíčová slova:	Vychovatel, student, zájmová činnost, volný čas, vysoká škola
Anotace v angličtině:	The bachelor's thesis is focused on the use of free time of university students in the field of " <i>education and education with special pedagogy</i> ." The aim is to find out how students spend their free time, whether they themselves are involved in leisure activities for children or young people and want to apply the field they are studying in the future.
Klíčová slova v angličtině:	Educator, student, Leisure activities, leisure, College
Přílohy vázané k práci:	Příloha č. 1 - dotazník
Rozsah práce:	49 stran
Jazyk práce:	Český jazyk